

Ohjelma 22.8.2024

Taloustorstai

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin ja yleiset ajankohtaiset** / Sanna Lehtonen
- 9.50 **Pääekonomistin katsaus** / Minna Punakallio
- 10.15 **TE-raha-asiat** / Mikko Mehtonen
- 10.35 **TE-asioiden rahavirrat** / Noa Heinonen
- 10.55 **Kuntaliiton elokuun veroennustekehikko** / Benjamin Strandberg
- 11.15 **Valtionosuuslaskelmat ja vos-uudistuksen valmistelutilanne** /
Olli Riikonen
- 11.40 **Asiaa taloustavarasta -haastevideo**
- 11.45 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai** / Sanna Lehtonen

KUNTA
LIITTO

Katsaus kuntatalouden syksyyn

Taloustorstai

22.8.2024

Sanna Lehtonen, kuntatalousasioiden johtaja

Suomen Kuntaliitto

Valtiovarainministeriö on aloittanut neuvottelut valtion ensi vuoden budjetista

valtiovarainministeriö
7.8.2024 12:22 TIEDOTE

Valtiovarainministeriön sisäiset budjettineuvottelut käynnistyivät keskiviikkona 7. elokuuta. Hallitus viimeistelee talousarvioehdotuksen budjettiriihessä 3.–4. syyskuuta VM:n ehdotuksen pohjalta.

Neuvotteluja johtaa valtiovarainministeri **Riikka Purra**, ja paikalla on ministeriön ylintä virkamiesjohtoa sekä ministerin esikunta. Talouden näkymiä arvioivaan neuvottelujen alkuosaan osallistuivat myös kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikonen** sekä rahoitusmarkkina-asioista vastaava elinkeinoministeri **Wille Rydman**.

Politiikka

7.8.2024 09:01 • PÄIVITETTY: 7.8.2024 09:24

Purra: Yllätyksiä tuskin odotettavissa – “Sää on aurinkoinen, talouden kuva ei niinkään”

LEHTIKUVA / JUSSI NUKAR

Hallitus oletti keväällä, että taloustilanne paranisi nykyistä nopeammin, kertoi valtiovarainministeri **Riikka Purra** (ps.) ministeriön sisäisten budjettineuvottelujen alla Espoossa keskiviikkona.

DEMOKRAATTI/STT
Demokraatti

Purran mukaan huono talouden tilanne on osoittautunut odotettua syvemmäksi ja pitkäkestoisemmaksi.

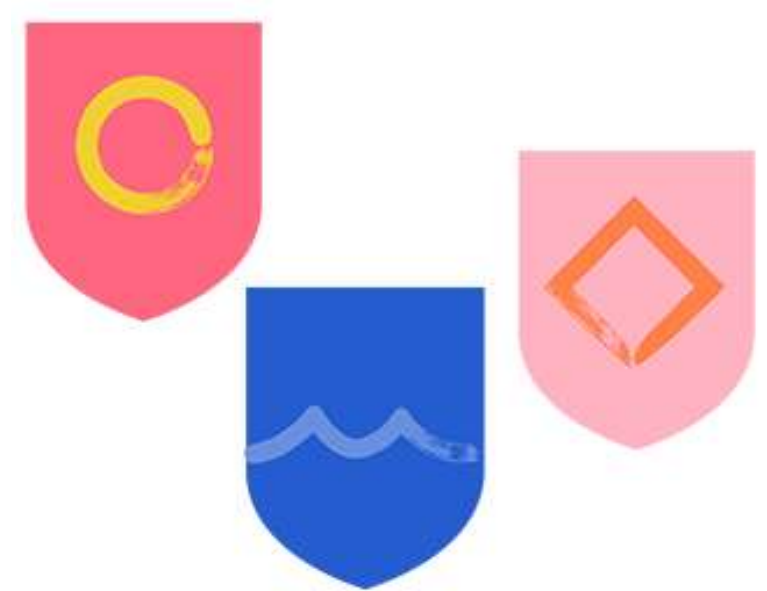
VM-riihi
7.-8.8.

UUSI:
Kotoutuminen,
laskennalliset
korvaukset
-58 milj. €

Loppukesä on talousarvioiden valmistelun aikaa

Isoja kuntatalousasioita ajankohtaisena juuri nyt!

- Hallituksen budjettiriihi 3.-4.9.
 - Valtiontalouden sopeutusten heijastuminen kuntatalouteen
- Valtionosuusuudistus etenee
 - Kuntakohtaiset laskelmat elo-syyskuussa
 - Lausuntoaika loka-joulukuussa
- TE-uudistus voimaan 1.1.2025 →
 - Tehtävien laajeneminen vaikuttaa sekä menoihin että tuloihin
- Hallitusohjelman mukaisten uudistusten eteneminen
 - Leikkaukset sosiaali- ja työttömyysturvaan
 - Normien purkaminen
 - Lunastuslain muutos
 - ...
- Kuntavaalit 13.4.2025

Tärkeät päivämäärät kuntien talousarviovalmistelussa

17.6.2024

**VM:n kesän 2024
Taloudellinen
katsaus julki**

8.8.2024

**VM-ehdotus
vuoden 2025
talousarvioksi**

3.-4.9.2024

**Budjettiriihi
vuoden 2025
valtion
talousarviosta**

[Valmisteluohjeet](#)

23.9.2024

**Julkaisu:
TAE2025 +
syksyn
kuntatalous-
ohjelma +**

**Eduskunta-
käsittely alkaa.**

18.11.2024

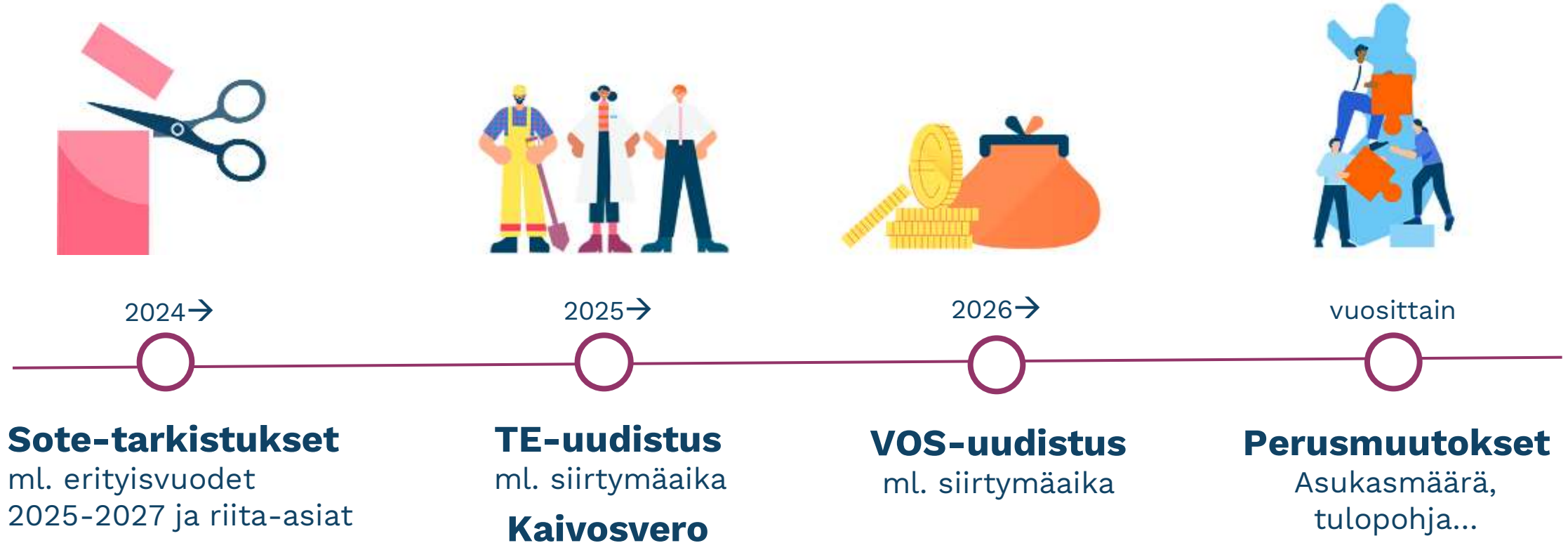

**Määräaika, johon
mennessä
kuntien on
ilmoitettava
veroprosentit
Verohallintoon.**

→ Veroennustekehikkopäivitys

→ Veroennustekehikkopäivitys

Samaan aikaan toteutuvat muutokset haastavat talousarviovalmistelua

Vaikutusten erottaminen toisistaan hankalaa.
Onko / koska on tarpeen?

**Osallistu
Vaikuta
Verkostoidu**

**18.
|
19.9.
2024**

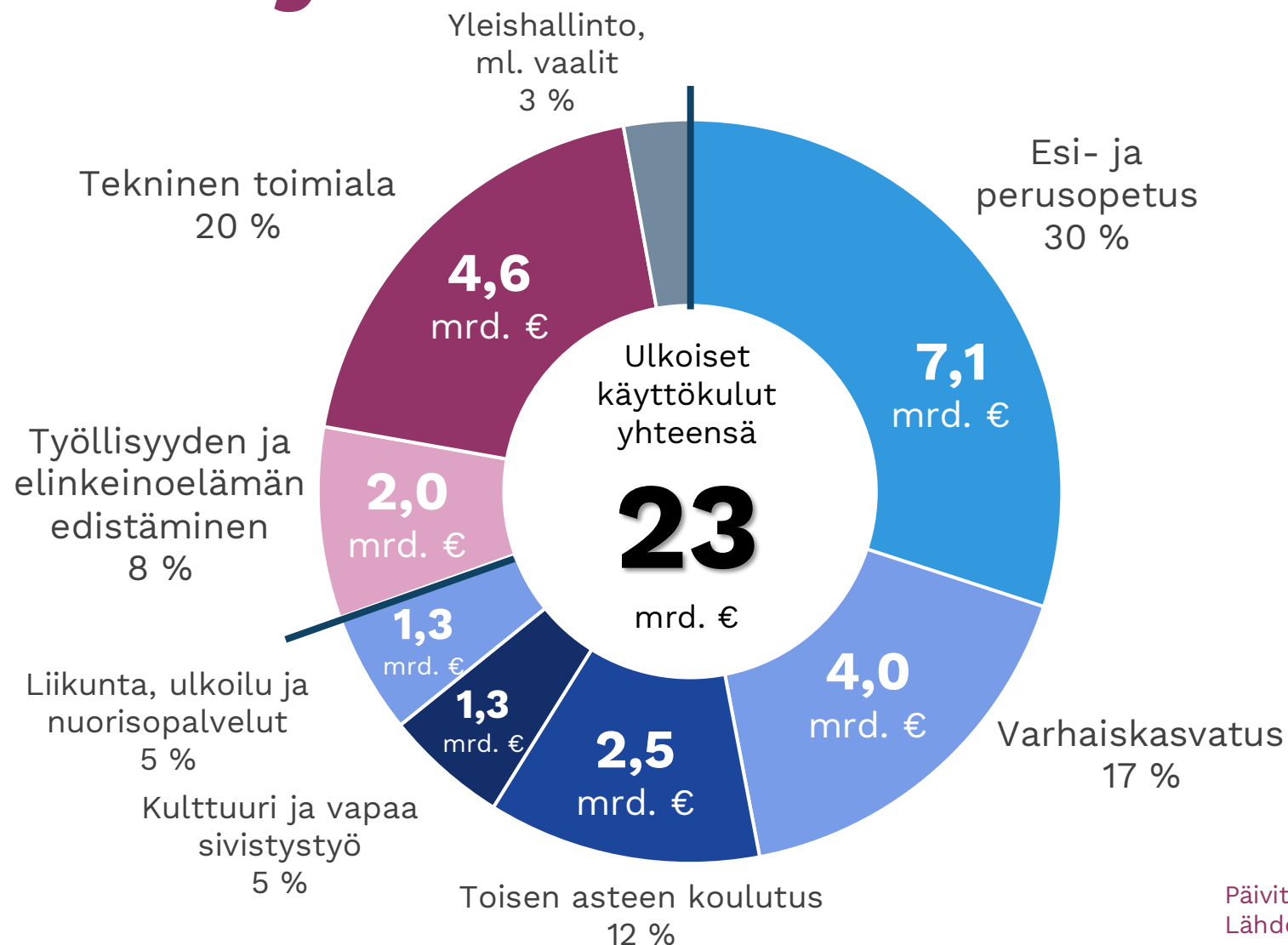
Kuntaliiton tietotuotteet kuntien talousarviovalmistelun tukena

- Valtionosuuslaskelmat päivitetty **8.8.**
 - Veroennustekehikko päivittyy **tällä viikolla 33** (TO / PE)
 - Taloustorstai **22.8. klo 9:30**
 - Kuntaliiton hallituksen kannanotto budjettiriiheen **viikolla 34**
 - Kuntaliiton Talousbarometri **29.8.**
 - Yhteenvedo hallituksen budjettiriihen (**3.-4.9.**)
kuntavaikutuksista heti riien jälkeen
 - Taloustorstai EXTRA valtionosuusuudistuksesta **4.9.**
- ... ja paljon muuta!

Valtionosuusuudistuksen
HE-luonnos lausunnoille
lokakuussa 2024

Kuntien TE-tehtävät laajenevat 1.1.2025

Sivistystoimi on kunnan suurin toimiala

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2023 ulkoiset käyttökulut, miljardia euroa.

Työllisyyden ja elinkeinoelämän edistämisessä on huomioitu arvio valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta siirtyvien tehtävien kuluista lisättynä kuntien tämän hetkisiin panostuksiin ko. tehtäviin.

Ulkoiset käyttökulut kuvaavat parhaiten tehtävien volyymia. Käyttökulut sisältävä toimintakulujen lisäksi poistot ja arvonalentumiset sekä palveluille kohdennetut vyörytykset ja sisäiset erät.

Ulkoiset käyttökulut eivät ota kantaa siihen miten toiminta rahoitetaan. Kuluihin sisältyy myös asiakasmaksuilla ja myyntituloilla rahoitettu toiminta.

Luvuista on poistettu kuntien välisten yhteistoiminta-alueiden sekä kuntien ja kuntayhtymien väliset erät.

**Kuntatasolla iso
tekijä on menojen
hallinta. Palvelut ja
palveluverkko pitää
sopeuttaa tuleviin
käytettävissä
oleviin tuloihin.**

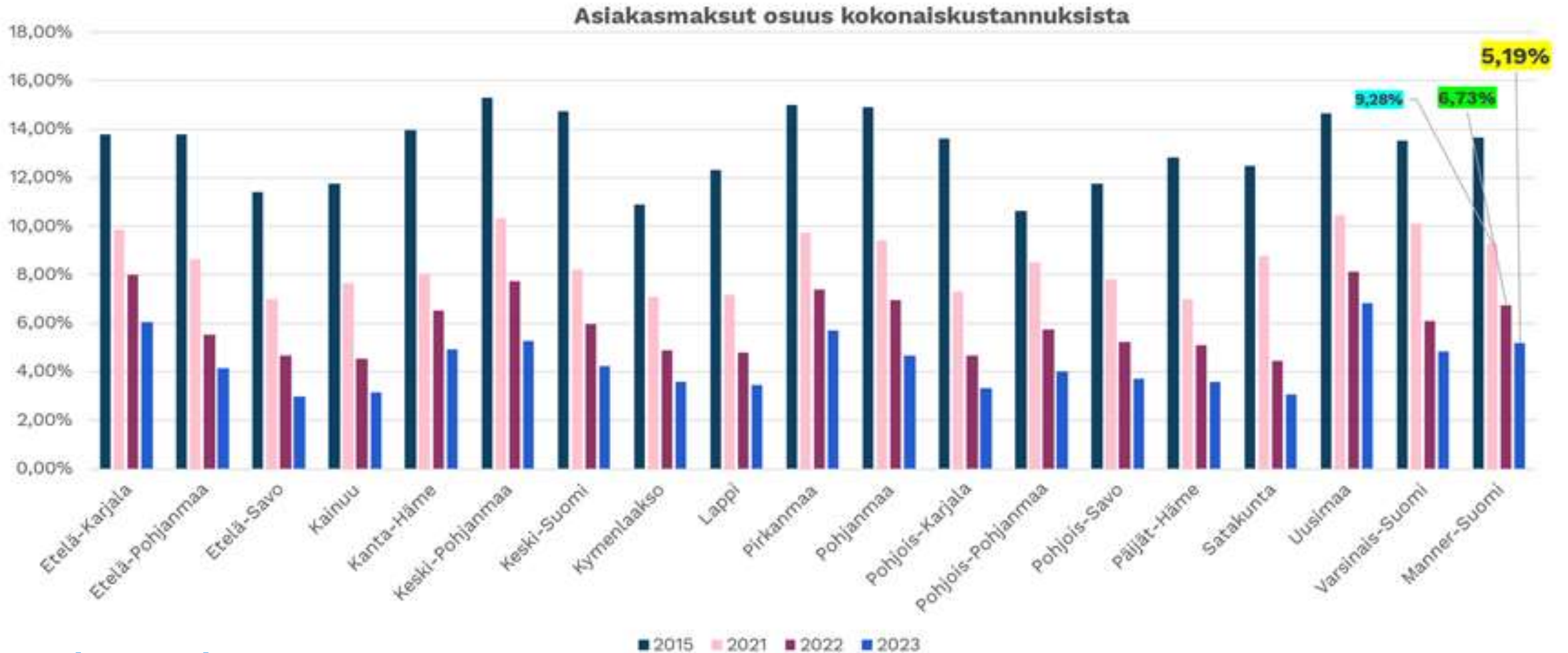

**TE-uudistuksen
vaikutuksia on vielä
vaikea ennakoida
luotettavasti.
Työllisyys ja
työttömyys
vaikuttavat jatkossa
kuntatalouteen
entistä vahvemmin.**

**Verotulojen
turvaaminen on
kunnan kestävä
talouden perusta.**

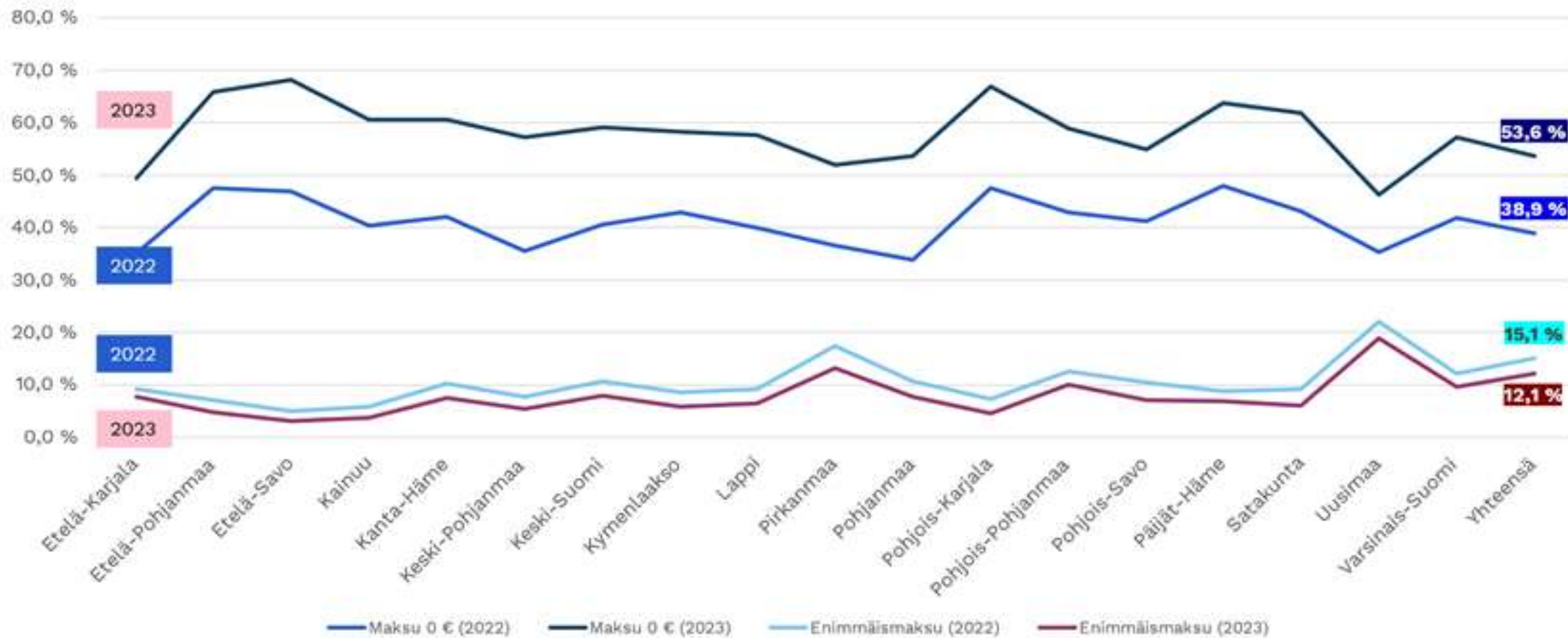

Paljonko palvelua käyttävät kustantavat järjestämisen kuluista asiakasmaksuina?

Varhaiskasvatus

Enimmäismaksua ja 0- maksua maksavat muutos 2022-2023

Varhaiskasvatus

Mutta mitäs tässä alle 3-v ikäryhmässä on tapahtunut?

Valtakunnallisesti muutos 2021-2023 +8 220 lasta lisää vuodessa – paikkoina reilu 14 300 uutta varhaiskasvatuspaikkaa (+~180M€)

Lähde: Vipunen, lasten määrä 31.12. tilanteessa

Valtiokonttori kiittää
kaikkia kuntia ja
kuntayhtymiä hyvästä
yhteistyöstä kevään
tilinpäätösraportoinneissa.

KUNTA
LIITTO

Lisätiedot:

KUNTA
LIITTO

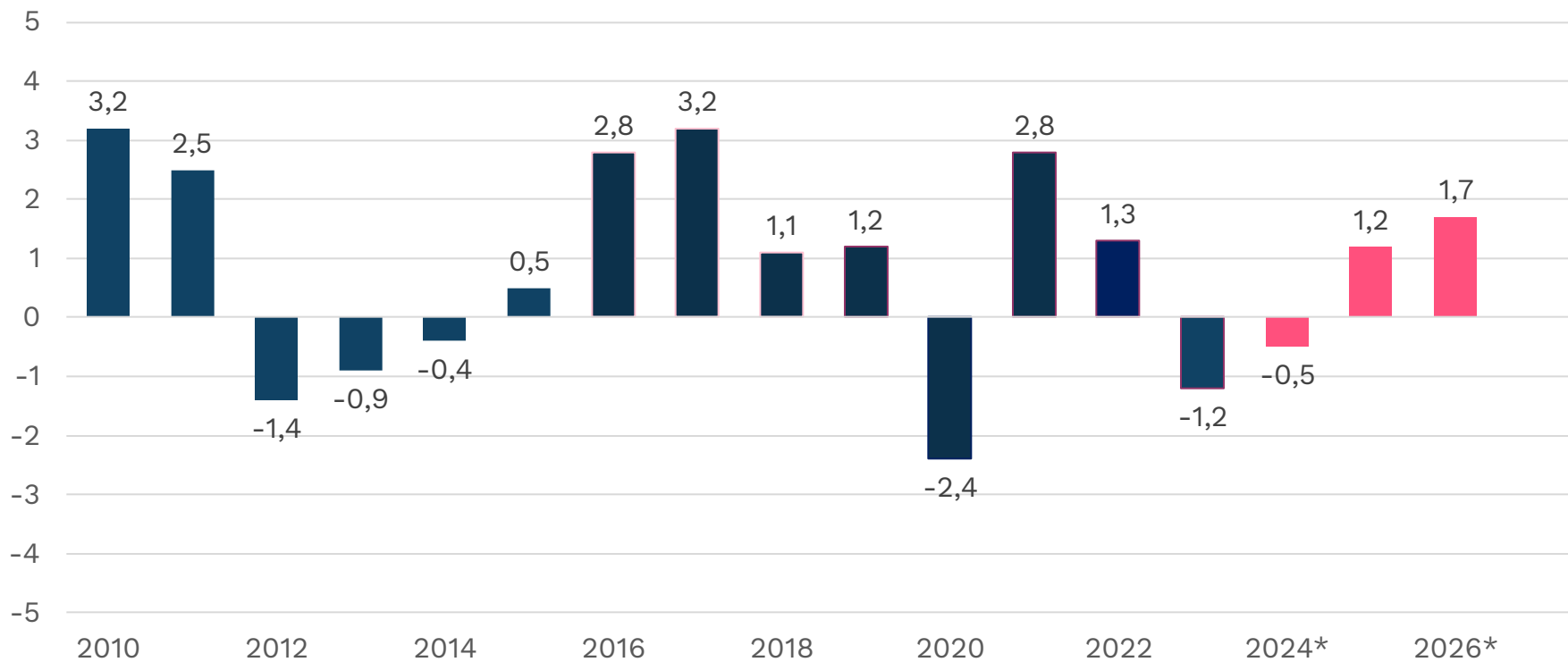
Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 22.8.2024

@MinnaPunakallio

Tilastot: Suomen BKT:n kasvu on ollut viime vuosina monesti miinuksella

määrän prosenttimuutos edellisestä vuodesta

Lue lisää: Suomen Pankki

Suomen Pankki: Talouden suhdanteen pohja lienee nyt käsillä

Talousindikaattorit

Tuotannon ennakkollinen suhdanneindikaattori ja ennakkotieto toisen neljänneksen BKT-kasvusta kääntynyt pieneen kasvuun. Tavaravienti kasvanut toisella neljänneksellä.

Luottamus

Yritysten ja kuluttajien suhdannekyselyissä pientä piristymistä. Tilanne on kuitenkin yhä hauras.

Inflaatio ja ostovoima

Inflaatio maltillistuu kuluvana vuonna huomattavasti edellisistä vuosista. Palkkaratkaisut ja hintatason normaali nousuvauhti kirittää ostovoimakehitystä.

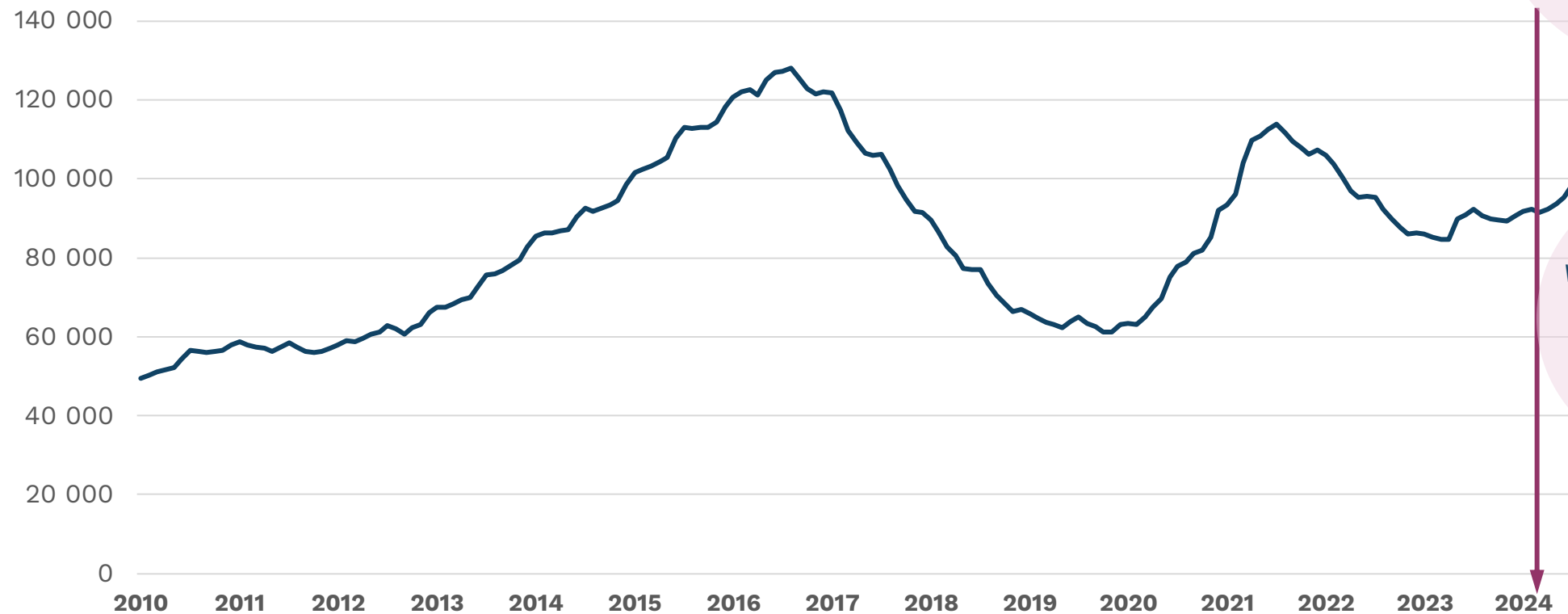
Rakennusallalla positiivisia merkkejä

Asuinrakentamisen kovin pudotus on tasaantunut. Käännöksiä luvissa ja aloituksissa? Asuinrakennusinvestoinnit kuitenkin yhä miinuksella kuluvana vuonna.

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2025

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
OP	elokuu	2,0	7,9	3,5	2,2
Hypo	kesäkuu	2,0	8,0	3,0	2,0
Suomen Pankki	kesäkuu	1,2	7,8	2,9	1,4
VM	kesäkuu	1,6	7,6	3,4	1,6
Akava Works	kesäkuu	1,6	7,5	3,0	1,6
Kuntarahoitus	kesäkuu	2,0	7,5	..	1,9
Danske Bank	kesäkuu	1,8	7,9	2,5	1,8
Handelsbanken	toukokuu	1,5	7,3	3,0	2,3
Euroopan komissio	toukokuu	1,4	7,2	..	..
OECD	toukokuu	1,9	7,7	..	..
Nordea	huhtikuu	1,5	7,6	2,9	1,7
Labore	huhtikuu	2,1	7,1*	4,5	1,8
ETLA	maaliskuu	1,4	6,9	3,1	1,0
PTT	maaliskuu	1,2	7,8	..	2,6

Pitkäaikaistyöttömien määrä 2010-

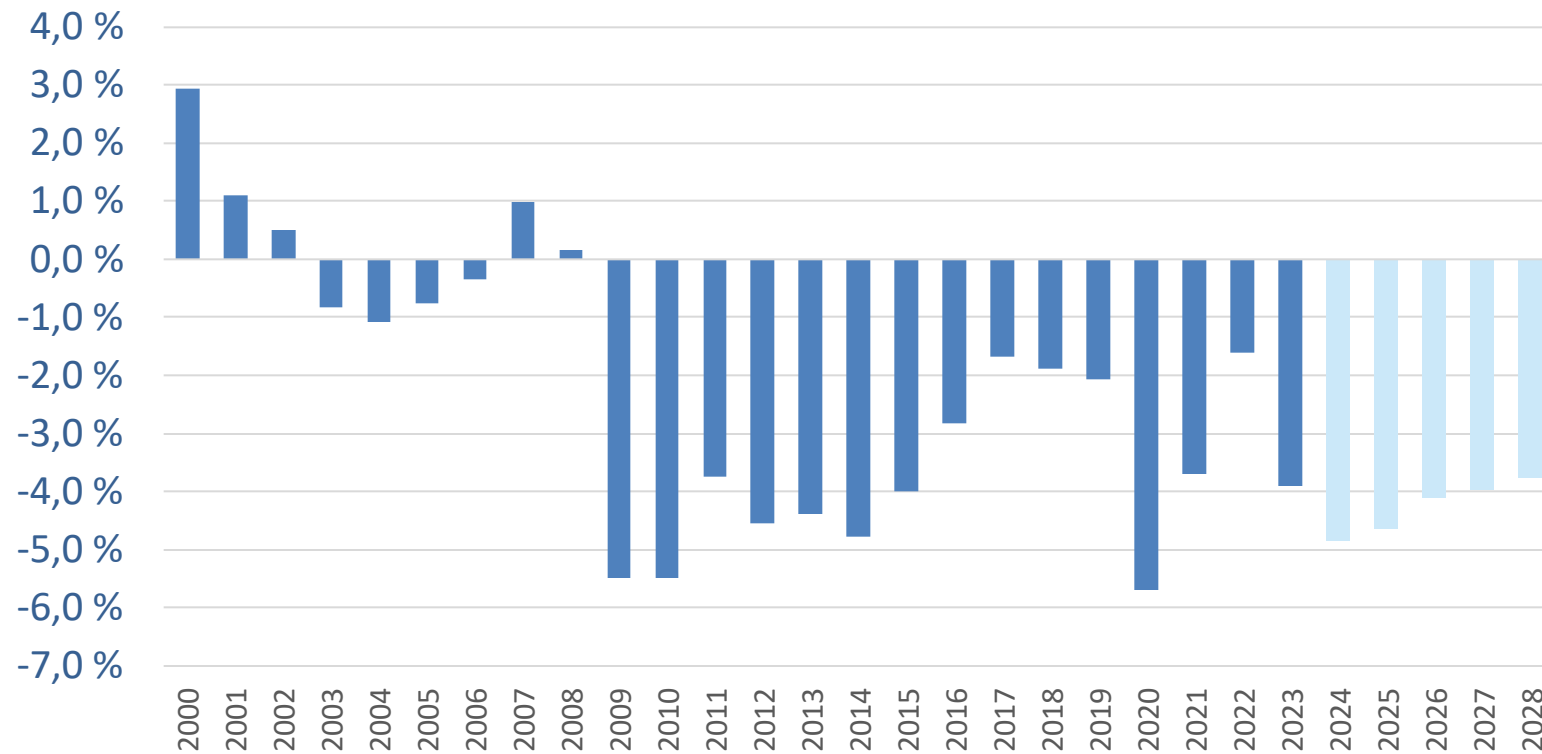
Katkoviiva:
Ajankohta, jonka
perusteella määräytyy
TE-palvelu-uudistuksessa
kunnille laajenevan
työttömyysturvavastuun
kompensaatio

Voimakkain kasvu:
Tampere,
Helsinki,
Vantaa

Julkisen talouden tila

Julkisen talouden (pl. työeläkelaitokset) tila on heikentynyt. Tilanne ei ole paranemassa.

nettoluotonanto, prosenttia BKT:sta

Kunnat ja
hyvinvointialueet
tarkastelussa
mukana

Sote-siirron varjossa kuntiin jääneiden palvelujen menokehitys rajussa kasvussa. Lue lisää Pääekonomistin palstalta!

- <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2024/julkisen-talous-ei-vahvistu-puolivaliriiheen-kasaantumassa-lisapaineita>
- <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2024/kuntien-heikon-talousnakyman-taustalla-useita-syita>

Syitä kulujen kasvun taustalla

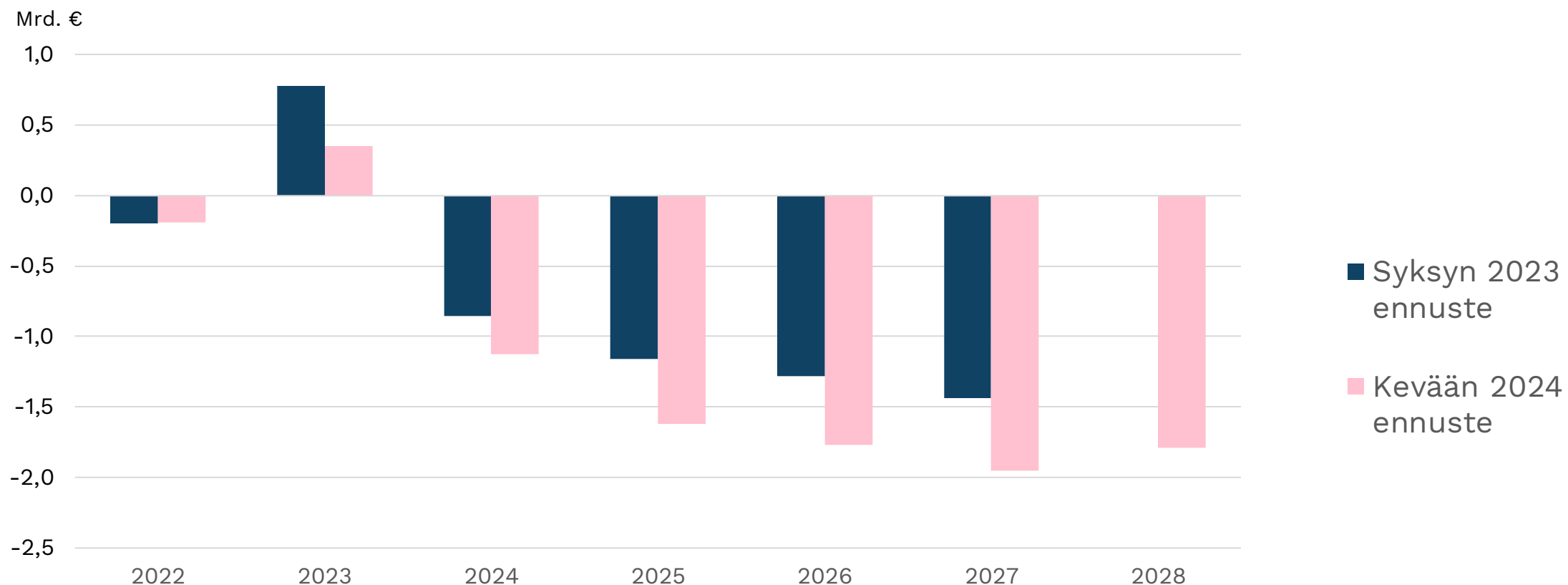

1 Lähde: Kuntaliitto

KUNTA
LIITTO

Muistutus: Tuorein kuntatalouden ennuste löytyy kevään 2024 kuntatalousohjelmasta

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

**Viimeisimmät kuntien
budjetointia tukevat
ennusteet:
Pääekonomistin
palsta/diaesitykset**

Kuntaliiton syksyn talousbarometri on liikkeellä.

Barossa kysytään kuntien
tunnelmia talousnäkymistä ja
veronkorotuspaineista.

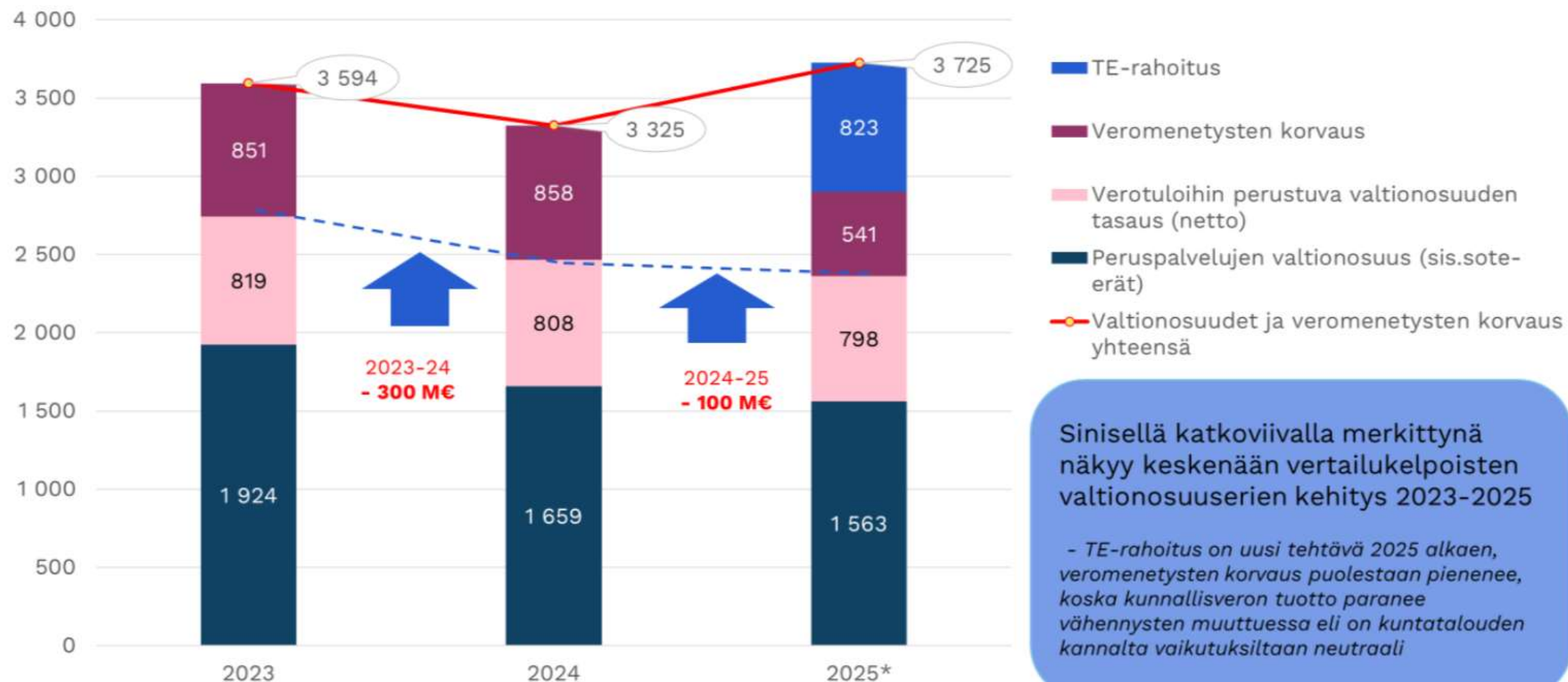
Minna Punakallio

VM:n riihi

**Myös VM:n riihestä
laaja diaesitys
ja blogi:
Pääekonomistin palstalla.**

VM:n valtionosuudet (milj. €) 2023-25

Valtion keskeisimmät kuntalinjaukset vuonna 2025

- Kuntien valtionosuuksiin kohdistuu sote-uudistuksesta johtuen pysyvä vähennys (501 milj. €), jonka vaikutusta lievennetään 277 miljoonalla eurolla. Valtionosuuksiin kohdistuu loppuhallituskaudella myös muita leikkauksia, mm. -1 %-yksikön indeksijarru.

Black Friday -menetyksen kompensointi

- Kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähennetään tai kuntien maksutuloja lisätään niin, että julkinen talous vahvistuu 100 miljoonalla euroa.
- Kuntien valtionosuuksiin kohdistetaan pysyvä -25 miljoonan euron vähennys.

Kuntien normin-kevennys valmistelussa

TE-uudistus ja kotoutumislain uudistus liikkeelle

- TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille uutena tehtävänä. Kuntien valtionosuuteen osoitetaan +607 milj. euroa (palvelut) ja +216 milj. euroa (työttömyysturvan laajennus). Raha yleiskatteellista.
- Uudistuksen rahoitus ei ole täysimääräinen.

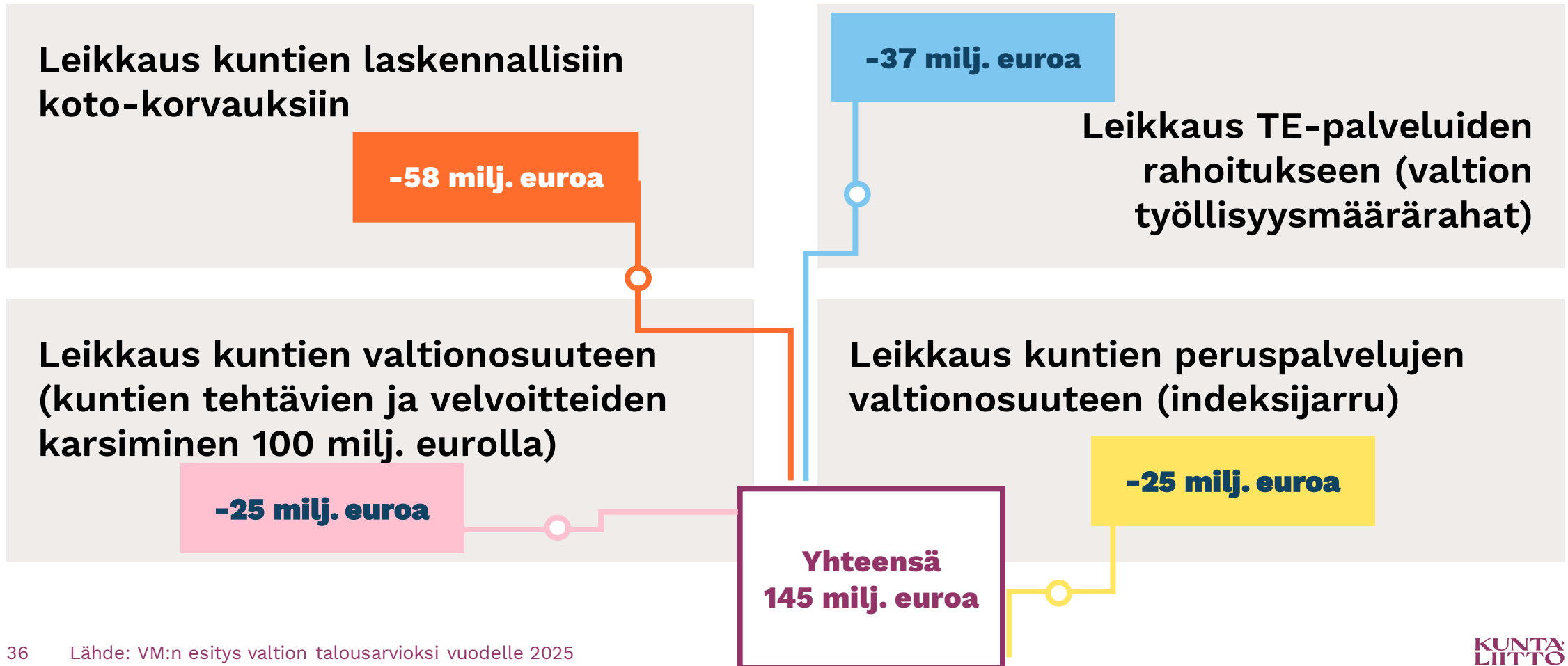
Kuntaverojen efektiivisyys lisääntyy

- Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistuu, mutta verotulomenetysten kompensatiot pienenevät vastaavasti (lisää tuloveroa, pienentää kuntien valtionosuuksia 329 milj. euroa)
- Yhteisvaikutus neutraali

VM:n budjettiehdotuksen sisältämät uudet säästöehdotukset (yht. reilut 100 milj. €)

- Valtion kunnille maksamia laskennallisia korvauksia kotoutumisen edistämiseen pienennetään: -58 miljoonaa euroa (noin kolmannes korvauksista)
- Luovutaan toisen asteen koulutuksen maksuttoman oppimateriaalin rajaamisesta ja leikataan säästö vastaavansuuruisin vähennyksin toisen asteen koulutuksen hankerahoituksesta ja ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta.
- Kirkkojen yhteiskunnalliset tehtävät: -20 miljoonaa euroa
- Ruokavaliokorvauksen lisärahoitus: -9 miljoonaa euroa
- Metsähallituksen tuloutuksen kasvattaminen: +6 miljoonaa euroa
- Rahoitus C-hepatiitin eliminointiohjelmalle perutaan: -3,7 miljoonaa euroa
- Asumistuen kuntaryhmien muuttaminen: -2,7 miljoonaa euroa

Kuntien rahoitusleikkaus nousee 145 milj. euroon vuonna 2025: leikkaukset, jotka toistaiseksi ilman velvoitteiden vähentämistä

Menojen hillinnän tarve nousee Kuntaliiton budjettiriihikannanoton kärkeen.

”Vieläkään päättäjät ja virkamiehistö eivät tunnu ymmärtävän kunta-valtiosuhteessa sitä, että julkinen talous ei tasapainotu sillä, että kuntien valtionosuuksia tai valtionavustuksia leikataan.”

Minna Punakallion blogi
hallituksen
tyyn kuntien
hillinnän

Tärkeät päivämäärät kuntien talousarviovalmistelussa

9.8.2024

**VM-ehdotus
vuoden 2025
talousarvioksi**

3.-4.9.2024

**Budjettiriihi
vuoden 2025
valtion
talousarviosta**

[Valmisteluohjeet](#)

18.-19.9.2024

Kuntamarkkinat

[Ilmoittaudu](#)
mukaan!

23.9.2024

**Julkaisu:
TAE2025 +
syksyn
kuntatalous-
ohjelma +**

**Eduskunta-
käsittely alkaa.**

18.11.2024

**Määräaika, johon
mennessä
kuntien on
ilmoitettava
veroprosentit
Verohallintoon.**

Kiitos!

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

TE-raha-asiat

Taloustorstai 22.8.2024

Mikko Mehtonen @mikkomeh

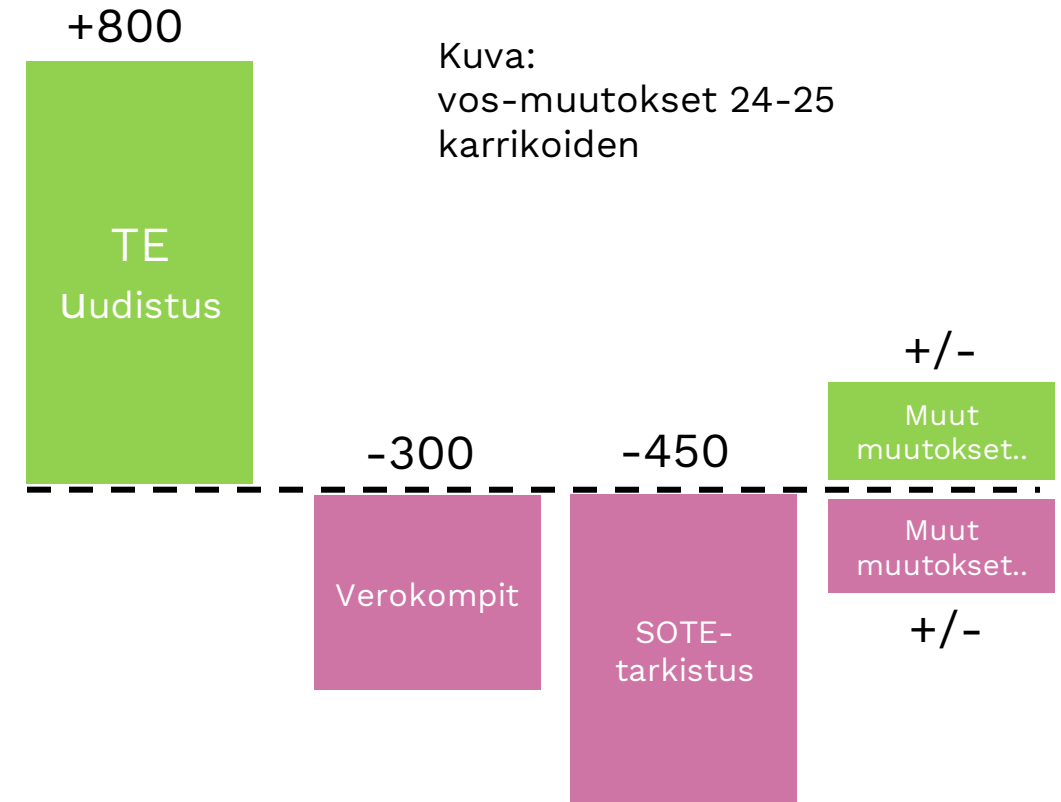
Kuntien kiristytvä taloustilanne varjostaa TE-uudistusta - aiheuttaako uudistus paineen etsiä säästöjä opetuksesta tai korottaa veroja?

<https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2024/kuntien-kiristytva-taloustilanne-varjostaa-te-uudistusta-aiheuttaako-uudistus-paineen>

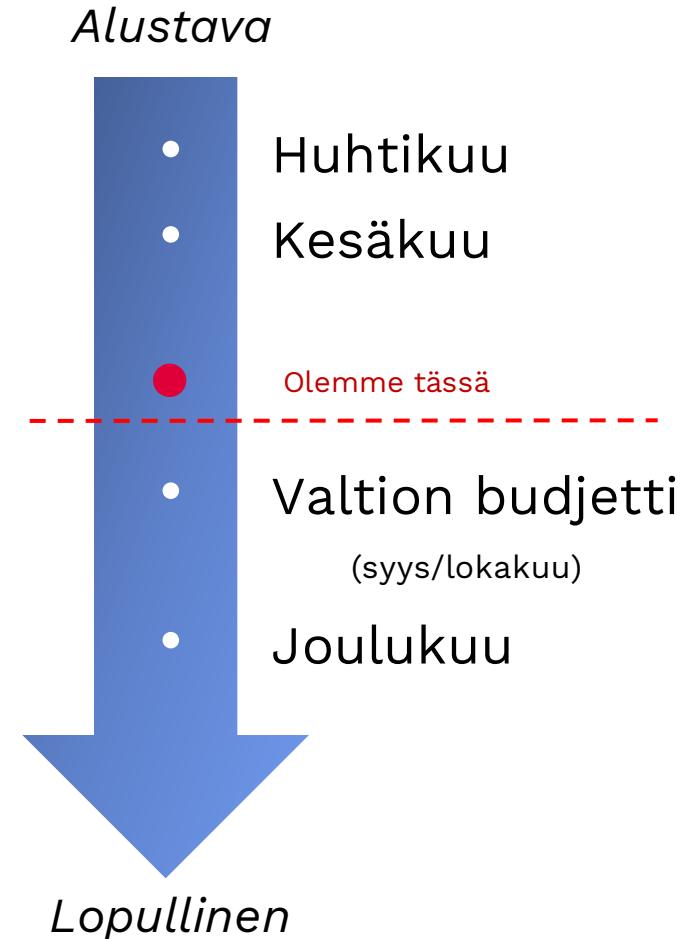
Kuntatalouden näkymistä ja valtionosuuksista

- Valtionosuudet kasvavat vuodelle 2025 edellisvuodesta noin 420 miljoonalla eurolla
- TE-uudistuksen vos-lisäys kuitenkin noin 800 miljoonaa
 - *Miksi kuntani valtionosuudet eivät kasva edes TE-rahaman verran vaan **jopa laskevat**?*
- Valtionosuuden muutokset yksi keskeisimmistä kuntataloutta heikentävistä tekijöistä

Työllisyysalueiden ja kuntien budjettivalmistelu käy kuumana

- Rahoituslaskelmat
- Nivelvaiheen kulut
- Sidonnat
- Työttömyystilanne ja etuuskulut

Missä muutostukirahat viipyvät?

TE-uudistus ja vos-kriteerit

Työikäinen väestö

45
%

Työttömien määrä

45
%

Vieraskielisyys

10
%

**Koto-uudistuksen rahoitusta
tuotu osaksi valtionosuutta.
Siksi tässä nyt enemmän.*

Valtionosuuden muutos

TE-uudistuksen myötä lisättävät:
Muiden kuin pakolaisten osuus
kotoutumiskoulutuksissa
46 m€ (83 € / vieraskielinen)

Valtionosuuden muutos

- Kotoutumislain mukaiset tehtävät:
- Ohjaus ja neuvonta
 - muiden kuin kotoutumislain 2 §:ssä 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden ja työnhakijoiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi kotoutumissuunnitelma (myös monialaiset versiot)
 - muiden kuin 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen
 - Monialainen yhteistyö, esim. Osaamiskeskustyyppinen toiminta

17,6 m€ (32 € / vieraskielinen)

Työllisyysalue

Hankerahoitus

- Amif ja ESR rahoitus

Laskennalliset korvaukset ¹⁾

- Maksetaan kotoutumislaisia määritellyistä kohderyhmistä ²⁾.
- Vastaanotto
 - Osaaminen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
 - Kotoutumissuunnitelma
 - Työvoimakoulutuksena järjestettävä kotoutumiskoulutus
 - Ohjaus ja neuvonta
 - Monikielinen yhteiskunta orientaatio
 - Tulkkaus ja muut toiminnot

Kokonaissumma 230 m€
Josta leikataan 60 m€ ??
Jäljelle jää 170 m€

Peruspalveluiden valtionosuus

Muihin kuin TE- tai Koto- tehtäviin liittyvä valtionosuusrahoitus.

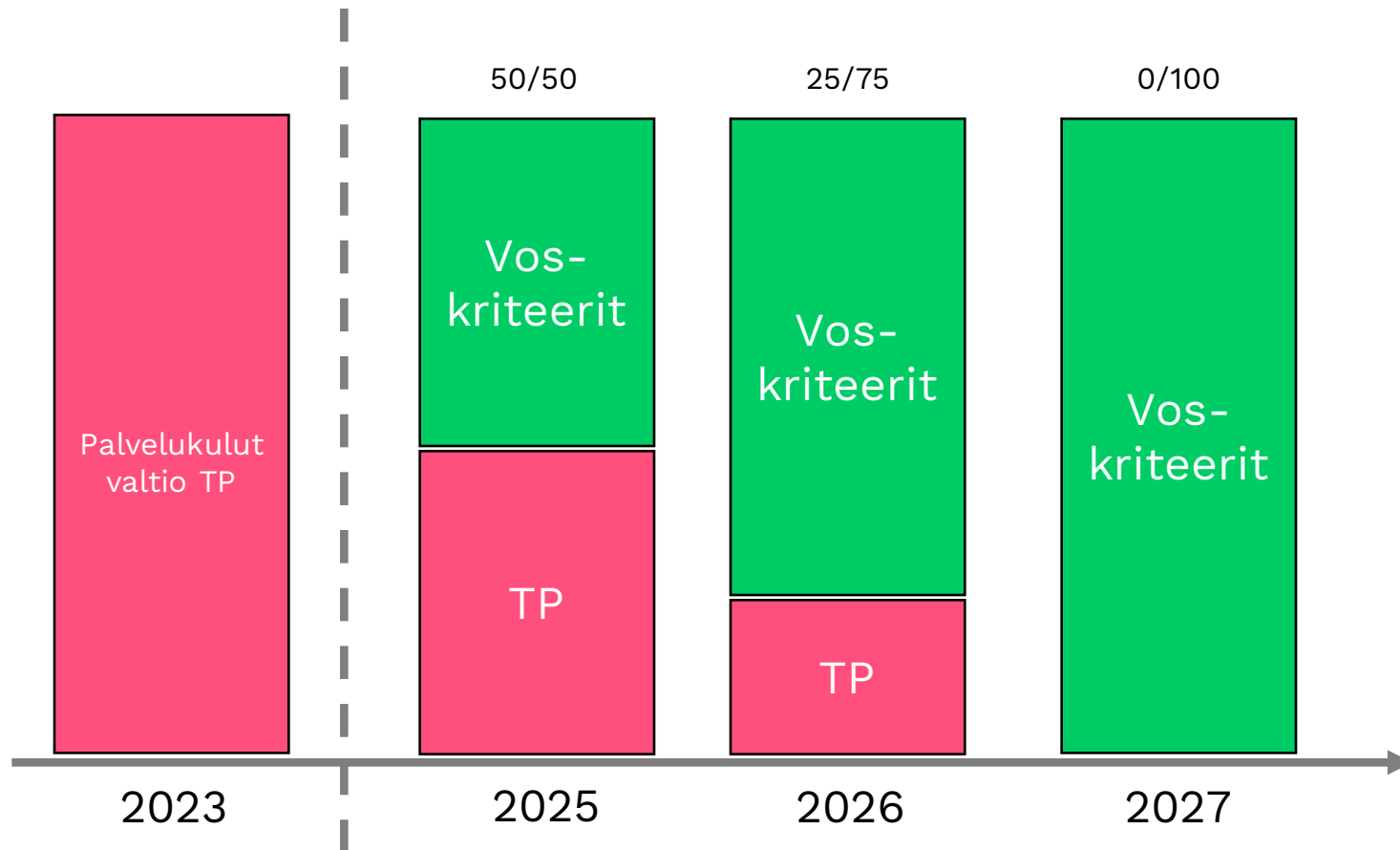
950 m€
1 826 € / vieraskielinen

Kotoutumislain mukaiset erityiskustannukset

- Vastaanottoon varautuminen
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen erityisen tuen kustannukset
- ihmiskaupan uhreille annetut palvelut

1) KEHA-keskus maksaa automaattisesti oleskelulupa- ja kotikuntatiedon perusteella.
2) Esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavat.
3) Kaikki rahoitus maksetaan yksittäiselle kunnalle.

Siirtymäajan rahoitus

- Rahoitus porrastetaan ensimmäisinä vuosina suhteessa laskennalliseen nykytilaan
- Nykytila kuvaa valtion kuntakohtaisesti laskettuja tilinpäätöstietoja
- Nykytila kuvaa siten palvelukuluja kuntatasolla

Valtionosuusjärjestelmän periaatteita

- Raha ei ole korvamerkittyä
 - Esim. TE-valtionosuuksia ei ole merkitty TE-palveluihin
- Yksittäisen kunnan kulutus ei vaikuta yksittäisen kunnan valtionosuuksiin
 - Kustannusten jaon ja perushintojen tarkistus tehdään koko maan tasolla
- Kunnat eivät voi (suoraan) vaikuttaa valtionosuuksien määrään
- TE-rahat sulautuvat osaksi valtionosuusjärjestelmää
 - TE-rahoja ei enää myöhemmin saa eroteltua

Paine aitoon työllistämiseen kasvussa ?

- 1. Kuntien osuus etuuskuluista kasvaa (sakkomaksut)**
- 2. Aktivointi ei poista sakkolistoilta**
- 3. Palkkatuki ei kerrytä työssäoloehtoa**
- 4. Kuntien rahat muutenkin lopussa?
(yleinen talouspaine)**

ksikköä

Prosenttia

VM 8.8

		2023	2024	2025
• M:nc				
• St	BKT, %-muutos	-1,0	0,0	
• Y3				

- Työllisyys heikkenee vielä vuonna 2024.
 - Työllisyys kääntyy uudelleen kasvuun vuonna 2025, kun talous toipuu ja hallitus...
- Hallituksen talousarvioesityksen pohjan muodostaa valtiovarainministeriön s...

TK 19.6

+0,2 %

1. vuosineljännes 2024

KUNTA
LIITTO

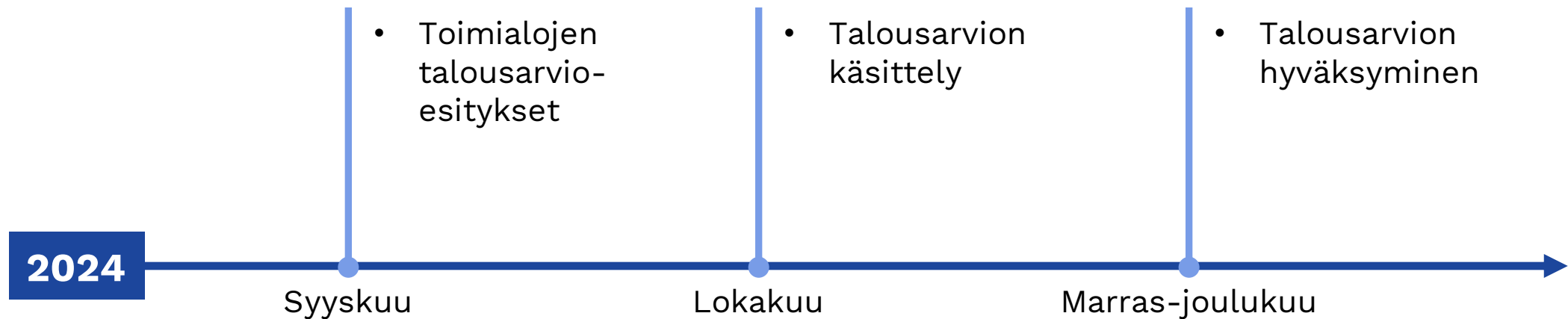
Kommun-
förbundet

TE-asioiden rahavirrat

Taloustorstai 22.8.2024

Noa Heinonen

Työllisyysalueiden talousarvioiden aikataulu syksyllä 2024

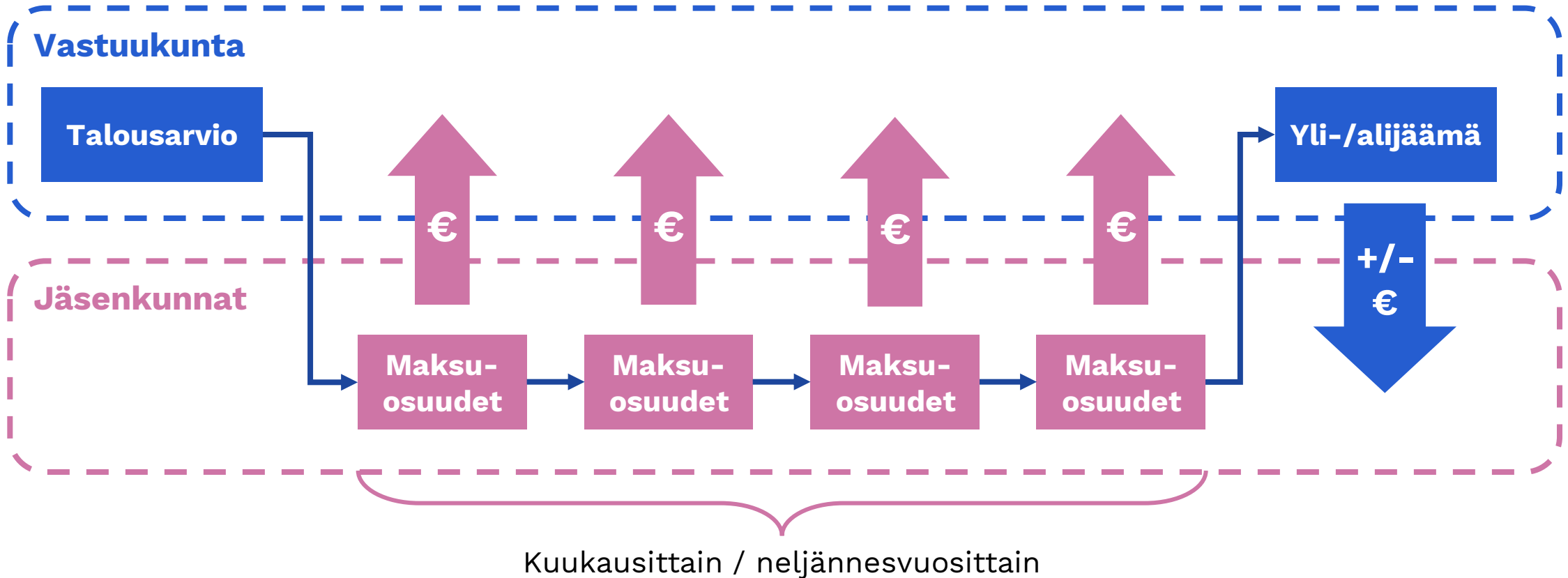

Yhteistoiminnan kustannukset talousarviossa

- TE-palvelut muodostavat uuden nettobudjetoitavan tehtävän vastuukunnan tai kuntayhtymän talouteen
 - Taseyksikkö, liikelaitos
- Talousarviossa ja -suunnitelmassa huomioitava uudet tehtävät, niiden tavoitteet, menot, tulot, investoinnit ja rahoitus

Rahavirta työllisyysalueella

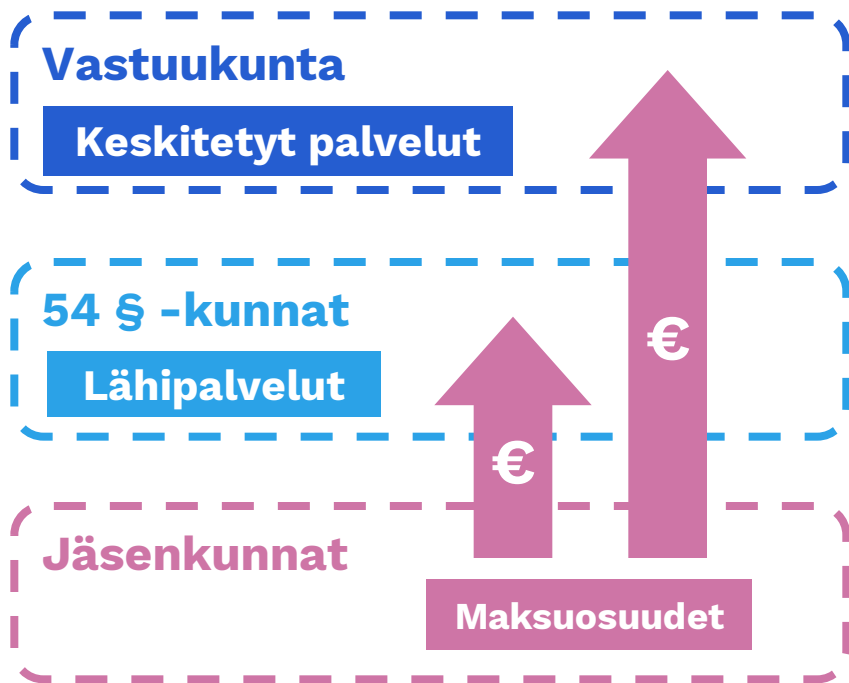

Rahavirta työllisyysalueella

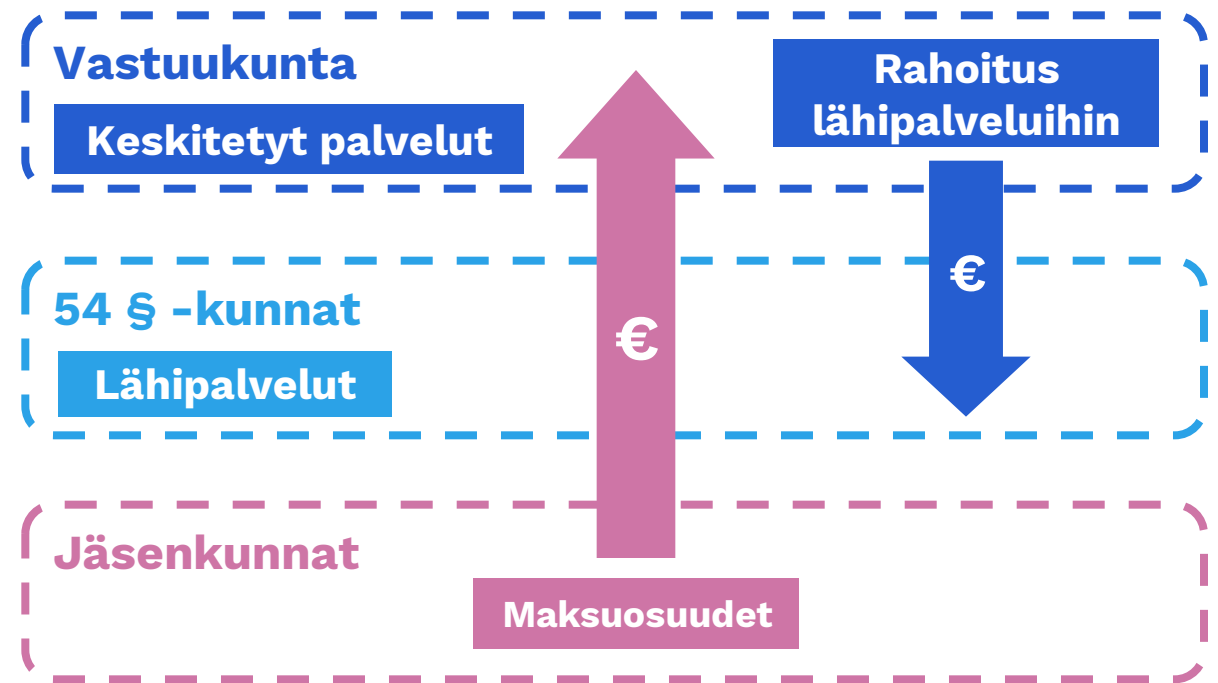
**KL 54§ -
sopimukset?**

Jäsenkunta maksaa maksuosuuden...

1) vastuukunnalle sekä 54§ -kunnalle?

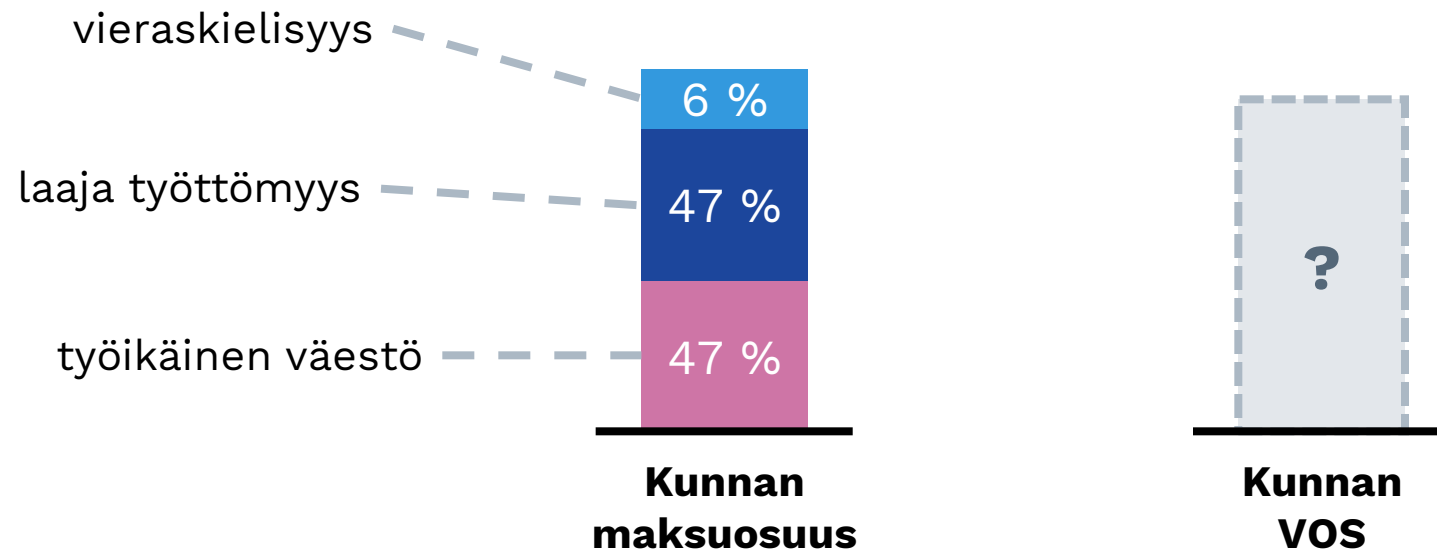

2) vastuukunnalle, joka jakaa rahoituksen 54§ -kunnille?

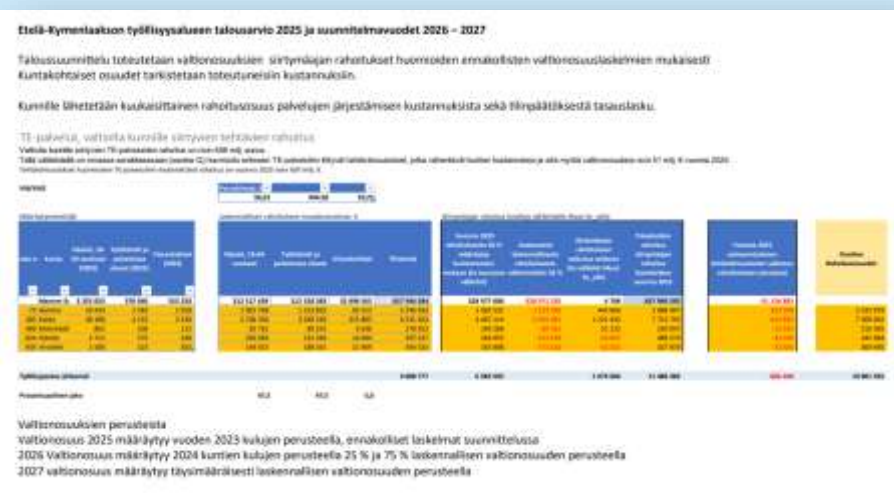

Kuntakohtainen maksuosuus

- Yksittäisen jäsenkunnan maksuosuus määräytyy yhteistoimintasopimuksessa sovittujen kustannustenjaon periaatteiden mukaisesti

Case Etelä-Kymenlaakson työllisyysalue

Etelä-Kymenlaakson Työvoimapaikot	TAES 2025	Hamina	Kotka	Miehikkälä	Pyhtää	Virolahti	PTS 2026	PTS 2027
Myyntituotot	10 801 935	2 474 090	7 193 839	196 976	558 395	378 634	10 801 935	9 808 777
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot								
TOIMINTATUOTOT	10 801 935	2 474 090	7 193 839	196 976	558 395	378 634		
Henkilöstökulut	4 958 560	1 135 716	3 302 287	90 420	256 328	173 810		
Palvelujen ostot	2 016 482	461 858	1 342 930	36 771	104 240	70 683		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 000	3 436	9 990	274	775	526		
Avustukset	2 850 903	652 975	1 898 636	51 987	147 375	99 931		
Muut toimintakulut	960 990	220 107	639 997	17 524	49 677	33 685		
TOIMINTAKULUT	10 801 935	2 474 091	7 193 840	196 976	558 395	378 634	10 801 935	9 808 777
TOIMINTAKATE	-0	-0	-0	-0	-0	-0		
Tilikauden voitto/tappio	0	-0	-0	-0	-0	-0	0	0

Hamina	2 474 090	Hamina	2 474 090
Pyhtää	558 395	Pyhtää	558 395
Virolahti	378 634	Virolahti	378 634
Työllisyyden väli	40 %	Työllisyyden väli	40 %
Kotka	7 193 839	Kotka	7 193 839
Miehikkälä	196 976	Miehikkälä	196 976
Pyhtää	558 395	Pyhtää	558 395
Virolahti	378 634	Virolahti	378 634
Palvelujen pörssi	52 %	Palvelujen pörssi	52 %
Kotka	30 281	Kotka	30 281
Hamina	11 990	Hamina	11 990
Miehikkälä	900	Miehikkälä	900
Pyhtää	2 570	Pyhtää	2 570
Virolahti	1 894	Virolahti	1 894
Verehdystöön m	5 %	Verehdystöön m	5 %
Kotka	3 577	Kotka	3 577
Hamina	1 086	Hamina	1 086
Miehikkälä	75	Miehikkälä	75
Pyhtää	186	Pyhtää	186
Virolahti	136	Virolahti	136
Kustannukset yhteensä	209 000	Kustannukset yhteensä	209 000

Ennakolliset valtionosuuslaskelmat

Valtionosuuslaskelmat

Tästä osiosta löytyvät Kuntaliiton koostamat valtionosuuslaskelmat ja niihin liittyviä taustatietoja kunnan taloussuunnittelun ja kirjanpidon tarpeisiin. Seuraavan vuoden talousarviovalmistelua varten julkaistaan ennakkolaskelmia useamman kerran vuodessa. Lähdeaineistona ovat valtiovarainministeriön (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökset ja ennakkotiedot.

Kuntaliiton valtionosuuslaskuri on ilmainen työväline kunnan valtionosuusrahastuksen määrän arviointiin. Valtionosuuslaskuri löytyy erikseen kunkin vuoden kohdalta.

Laaja diapaketti vuoden 2023 alusta toteutuneen sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien verotuloihin ja valtionosuuksiin löytyy [täältä](#).

[↓ Ennakollinen valtionosuuslaskelma 2025 \(excel-tiedosto\)](#)

Päivitys 8.8. VM:n laskelmatiedoilla

Kuntien valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset 2025, yhteenveto											
Tiivistelmä VM:n kesäkuun 2024 lopussa julkaisemasta ennakollisesta laskelmasta vuodelle 2025 + OKM:n valtionosuus vuoden 2024 tiedoilla											
Kuntaliiton julkaisu 6.8.2024											
Lähteet:											
Ennakolliset valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2025 / VM kesäkuu 2024											
OKM:n valtionosuusrahasto 2024 / OKM 22.6.2024											
Muuttolaskelmat Kuntaliitto / OKM Rikonen											
Sarakeotsikossa oleva numero viittaa kirjajepidon tiliin, johon ko. erä kirjataan.											
Kunta	Kunta	Asukasluku 31.12.2023	Peruspalvelujen valtionosuus luvusta ja verotulojen osuudesta 2024 (ml. OKM:n päätös)	TE-uudistuksen osuudesta yhteensä	2024 Peruspalvelujen valtionosuus luvusta	2024 Verotulojen perustuen valtionosuuden luvusta	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (7+6)	2024 Verotulojen menetyksen korvaus	VM:n valtionosuudet ja verotulojen menetysten korvaus yhteensä	2024 Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus 2024 (ml. OKM:n päätös)	Kunnan valtionosuudet yhteensä (7+10)
Yhteensä		5 673 310	1 962 833 515	625 117 737	2 385 951 302	708 212 737	3 104 164 039	540 500 000	3 724 664 039	33 307 838	3 758 031 075
Alajärvi		9 113	4 187 479	1 155 651	5 343 131	5 285 425	11 128 556	1 434 556	12 563 112	1 317 915	13 880 487
Alvinkka		2 437	1 818 501	268 146	2 086 647	1 752 148	3 838 795	345 143	4 183 938	4 183 938	8 367 876
Alvinkka		10 523	2 364 439	1 427 527	3 791 966	6 726 710	10 518 676	1 952 896	12 471 572	337 424	12 808 996
Alvinkka		7 968	4 254 001	1 017 416	5 271 417	2 677 144	7 948 561	935 562	8 884 123	488 424	9 372 547
Alvinkka		4 792	1 244 725	312 554	1 557 279	1 045 410	2 602 689	493 574	3 096 263	137 412	3 233 675
Aure		3 961	698 430	302 625	1 001 055	1 633 341	2 634 396	333 725	2 968 121	377 121	3 345 242
Aure		55 405	2 416 562	1 653 264	4 069 826	6 969 360	7 989 186	1 383 073	9 372 259	1 481 481	10 853 740

Kiitos!

Noa Heinonen
Korkeakouluharjoittelija
Noa.Heinonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

Kuntaliiton elokuun veroennustekehikko

Taloustorstai, 22.8.2024

Benjamin Strandberg, @bestrandb

Hyvin pieniä muutoksia verrattuna kevään arvioihin

- **Kunnallisveron** kertymäennuste parani huhtikuusta keskimäärin 10 miljoonalla eurolla/vuosi.
 - Tarkennuksia ansiotulojen kehitysarvioihin (erit. palkkatulot ja työttömyysturva-etuudet).
 - Maksettavassa kunnallisverossa 2023 ei yllätyksiä koko maan tasolla. Jo viime syksyllä tehdyt arviot verovuodesta 2023 osuivat verrattain hyvin.
 - Verovuoden 2023 ryhmäosuuden oikaisulle ei vielääkään ole tarvetta, verovuoden 2024 osalta on vielä ennen aikaista sanoa.
- **Yhteisöveron** ennuste parani hieman huhtikuusta, mutta sisältää yhä merkittäviä epävarmuuksia.
 - Kevään oletus, että loppuvuoden ennakkoerot tulevat alentumaan ovat ainakin jossain määrin toteutumassa.
 - Yhteisöverokertymä muuttuu verrattain nopeasti suhdanteiden mukaan.

Kehysriihen mittavat veropäätökset paransivat kunnallisveron tuottoa

Ansiotulovähennyksen poistaminen kunnallisverosta.

Nettovaikutus vajaa **+330** miljoonaa euroa.

Efekttiivinen veroaste paranee noin +0,2 %-yksikköä koko maassa.

Eläketulojen verotusta kiristetään osana julkisen talouden sopeuttamista.

Eläketulo- ja kotitalousvähennys pienenee.

Verovaikutus noin **+30** miljoonaa euroa.

”Kanavointiratkaisu”, eli vakuutusmaksujen muutokset, jotka liittyvät työllisyysrahaston säästöjen kanavointiin.

Verovaikutus noin **+60-+70** miljoonaa euroa/vuosi.

Miten veropäätökset näkyvät vähennyksissä veroennustekehikossa (1/2)

VÄHENNYKSET	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
Palkansaajan vak.maksut	10 610	9 560	9 160	9 510	9 900	10 270
% palkoista	9,8	8,7	8,0	7,9	7,9	7,9
Vähennetyt matkakustan.	1 910	1 740	1 740	1 740	1 740	1 740
Muut tulonhankk. vähennykset	3 490	3 510	3 530	3 550	3 570	3 590
Eläketulovähennys	8 000	8 200	7 900	8 000	8 000	8 000
% eläkkeistä	21,09	20,33	19,11	18,84	18,34	17,79
Ansiotulovähennys	6 150	6 100	0	0	0	0
Perusvähennys	4 500	4 600	4 500	4 400	4 300	4 200
Vapaaeht. eläkem. + muut väh.	250	240	240	240	230	230
VÄHENNYKSET YHT.	34 910	33 950	27 070	27 440	27 740	28 030
Muutos %	7,0	-2,7	-20,3	1,4	1,1	1,0
Vähennysaste, %	21,91	20,64	15,95	15,63	15,27	14,91
Ansiotulo - vähennykset	124 400	130 540	142 610	148 130	153 940	159 960
Muutos %	4,7	4,9	9,2	3,9	3,9	3,9

← ”Kanavointiratkaisu” vähensi palkansaajien vakuutusmaksuja (työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja), verovaikutus noin **+60** miljoonaa euroa.

← Eläketulovähennys laskee noin 400 miljoonalla eurolla, verovaikutus noin **+30** miljoonaa euroa.

← Ansiotulovähennyksen poistaminen kunnallisverosta. Suoraan kunnallisverosta tehtävä työtulovähennys nousee poistamisen seurauksena reilulla 150 miljoonalla eurolla. Nettovaikutus vajaa **+330** miljoonaa euroa.

← Vähennysaste, eli ansiotuloista tehtävien vähennysten osuus kaikista ansiotuloista laskee arviolta alle 16 prosenttiin.

Miten veropäätökset näkyvät vähennyksissä veroennustekehikossa (2/2)

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO			KOKO MAA , Milj. €			
VEROVUOSI	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
Ansiotulo - vähennykset	124 400	130 540	142 610	148 130	153 940	159 960
Tuloveroprosentti, painotettu ka	7,43	7,51	7,51	7,51	7,51	7,51
VERO (Tulon perusteella)	9 243	9 804	10 710	11 125	11 561	12 013
Työtulovähennys	160	170	330	320	330	330
Muut vähenn. verosta	33	34	30	35	31	33
Vähenn. verosta yhteensä	193	204	360	355	361	363
MAKSETTAVA VERO	9 050	9 600	10 350	10 770	11 200	11 650
Muutos %	-58,5	6,1	7,8	4,1	4,0	4,0
Jää kertymättä	60	60	60	60	60	60
KERTYY KOLMEN VUOD. AIKANA	8 990	9 540	10 290	10 710	11 140	11 590
Efektiivinen veroaste	5,68	5,84	6,10	6,13	6,16	6,20

Suoraan kunnallisverosta tehtävä työtulovähennys nousee reilulla 150 milj. eurolla ansiotulovähennyksen poiston myötä. Poistamisen nettovaikutus vajaa +330 milj. euroa.

Maksettava kunnallisvero nousee reilu 400 milj. euroa/vuosi verrattuna **helmikuun** arvioon. Huhtikuusta ei käytännössä muutosta maksettavaan kunnallisveroon koko ennustejaksolla 2023-2028.

Kunnallisveron efektiivinen veroaste, eli maksettavan kunnallisveron osuus ansiotuloista paranee noin +0,2 %-yks. ansiotulovähennyksen poiston seurauksena

Keskeisten veroperustemuutosten vaikutus kuntien verotuottoon vuositasolla, milj. euroa

Veroperustemuutos	2025	2026	2027	2028
Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus (huomioitu aiemmissa ennusteissa)	-41	-38	-37	-37
Ansiotulovähennyksen korvaamien työtulovähennyksellä ja siirto	330	330	330	330
Eläketulovähennyksen pienentäminen (pieni aleneva vaikutus myös kotitalousvähennyksessä)	31	31	31	31

Verotulomenetysten kompensatio sisältää myös muita vaikutukseltaan pienempiä veroveroperustemuutoksia (muun muassa työtulovähennykseen) ja pienenee yhteensä vajaalla 300 miljoonalla eurolla ensi vuonna.

Verotulot yhteensä kasvaa maltillisesti huhtikuun arvioista

- Kokomaan tasolla maltillisia muutoksia.
 - Kuntakohtaiset erot johtuvat pääosin valmistuvan verotuksen 2023 ennakkotiedoista.
- Verotulot yhteensä kasvaa maltillisesti huhtikuusta
 - 2024: +40 me, 2025: +30 me, 2026: +20 me, 2027: +10 me.
- Seuraava verokehikkopäivitys reilun kuukauden päästä kun syksyn Kuntatalousohjelma julkaistaan **23.9.2024.**

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2023	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	10 338	9 720	10 290	10 740	11 160	11 600
Muutos %	-52,5	-6,0	5,9	4,4	3,9	3,9
Yhteisövero	2 063	1 750	1 740	1 830	1 930	1 990
Muutos %	-32,3	-15,2	-0,6	5,2	5,5	3,1
Kiinteistövero	2 188	2 340	2 400	2 430	2 480	2 530
Muutos %	4,4	6,9	2,6	1,3	2,1	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	14 588	13 810	14 430	15 000	15 570	16 120
Muutos %	-45,8	-5,3	4,5	4,0	3,8	3,5

Ennakolliset vuoden 2025 valtionosuuslaskelmat kätevimmissä muodossa Kuntaliiton sivuilla

[Valtionosuuslaskelmat](#) | [Kuntaliitto.fi](#)

- Luvut tulevat VM:n ennakollisista vos-laskelmista ja ovat niiden kanssa identtiset – ei ole mitään erillisiä Kuntaliiton lukuja
- Kuntaliiton laskelma on yhteenveto, jossa ovat kunnan kannalta välttämättömät tiedot yhdessä paikassa – myös OKM:n vos, jota ei ole (vrt. yleinen kysymys, miksi VM:n luvut poikkeavat Kuntaliiton luvuista)
- Kuntaliiton yhteenveto ei sisällä kaikkia VM:n vos-laskelman erittelyitä – niihin voi halutessaan syventyä tutkimalla VM:n laskelmaa – kaikki laskentatekijät ovat eriteltynä mukana myös Kuntaliiton vos-laskurissa
- OKM-vos:sta ei saada ennakollisia tietoja, vain kuluvan vuoden tieto käytössä – talousarvion laadinnassa ne + kunnan tiedossa olevat muutokset hyvä pohja
- Kuntaliiton excelissä lisävililehdillä kuitenkin sellaisia kunnan kannalta (toivottavasti) hyödyllisiä vertailutietoja, joita ei löydy VM:n laskelmasta

Valtionosuuslaskelmat

Tästä osiosta löytyvät Kuntaliiton koostamat valtionosuuslaskelmat ja niihin liittyviä taustatietoja kunnan taloussuunnitteluun ja kirjanpidon tarpeisiin. Seuraavan vuoden talousarviovalmistelua varten julkaistaan ennakkolaskelmia useamman kerran vuodessa. Lähdeaineistona ovat valtiovarainministeriön (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökset ja ennakotiedot.

Kuntaliiton valtionosuuslaskuri on ilmainen työväline kunnan valtionosuusrahoituksen määrän arviointiin. Valtionosuuslaskuri löytyy erikseen kunkin vuoden kohdalta.

Laaja diapaketti vuoden 2023 alusta toteutuneen sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien verotuloihin ja valtionosuuksiin löytyy [täältä](#).

↓ [Ennakollinen valtionosuuslaskelma 2025 \(excel-tiedosto\)](#)

Päivitys 8.8. VM:n laskelmatiedoilla

↓ [Valtionosuudet 2025 \(pdf-tiedosto\)](#)

Ennakotietoja kehysriihen pohjalta. Julkaistu 22.5.2024

↓ [Valtionosuuslaskelma 2024 \(excel-tiedosto\)](#)

Päivitetty 12.8.2024

↓ [Valtionosuuslaskuri 2025 \(excel-tiedosto\)](#)

Vuoden 2025 valtionosuuslaskuri ennakollisilla tiedoilla. Julkaistu 14.5.2024

↓ [Ennakollinen valtionosuuslaskelma 2025 \(excel-tiedosto\)](#)

Laajennettu versio. Päivitys 14.5. (pieni korjaus 16.5.)

↓ [Valtionosuuksien aikasarja 2010-2021 \(excel-tiedosto\)](#)

Päivitetty 3.5.2021

Arvaa kalenteri

Valtionosuudet 2025

Valtionosuudet 2024

Valtionosuudet 2023

Mistä laskelmat löytyvät?

KVG = Kato vaikka Googlesta: Valtionosuuslaskelmat Kuntaliitto

- Sisäänheittosivulla heti linkit tuoreimpiin tai muuten kiinnostaviin päivityksiin
- Sivun alareunassa linkit vuosikohtaisille sivuille
- Sieltä löydät myös linkit laskelmiin ja mikä tärkeintä, voit lukea selitysteksteistä, mitä kukin laskelmapäivitys pitää sisällään eli mitä muutoksia on tullut – usein vastaus ensimmäisenä mieleen tulleeseen kysymykseen

Vos-laskelman ensimmäisellä sivulla kovin ydin

<

Huomaa myös muut välilehdet

Muutos-välilehdellä tarkempi muutosvertailu 2024-25

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W													
VM:n valtionosuuden osatekijöiden muutos 2024-25, € ja %																																			
Muutosvertailut KL / Olli Riikonen																																			
Huom! %-muutos ei ole käyttökelpoinen jos negatiivista verrataan positiiviseen tai päinvastoin tai jos negatiivinen luku muuttuu																																			
Vierittämällä sivua oikealle laskelma löytyy myös €/asukas -muodossa																																			
Huom! Ei sisällä OKM:n vos-rahoitusta																																			
Kunta-nro	Maa-kunta-nro	Hyvinvointi-alue-nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2022	Asukasluku 31.12.2023				5501 Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta 2024	Peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta ja tasausta 2025				5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2024	5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2025				5890 Verotulomenetysten korvaus 2024	5890 Verotulomenetysten korvaus 2025															
						Muutos	Muutos, %				Muutos, €	Muutos, %				Muutos, €	Muutos, %																		
0	0	0	YHTEENSÄ	5 533 611	5 573 310	39 699	0,7 %		1 659 086 696	1 562 833 575	-96 253 121	-5,8 %		808 485 153	798 212 737	-10 272 416	-1,3 %		848 000 000	540 500 000	-307 500 000	-36,3 %													
91	1	31	Helsinki	664 028	674 500	10 472	1,6 %		227 970 148	237 042 190	9 072 042	4,0 %		-58 174 881	-60 201 255	-2 026 374	3,5 %		89 144 113	66 993 057	-22 151 056	-24,8 %													
49	1	33	Espoo	305 274	314 024	8 750	2,9 %		392 127 616	387 727 662	-4 399 954	-1,1 %		-24 543 141	-24 055 605	487 536	-2,0 %		30 849 901	21 807 497	-9 042 404	-29,3 %													
837	6	6	Tampere	249 009	255 050	6 041	2,4 %		-40 020 475	-41 546 796	-1 526 321	3,8 %		1 235 696	-200 555	-1 436 250	-116,2 %		36 720 100	22 714 436	-14 005 664	-38,1 %													
92	1	32	Vantaa	242 819	247 443	4 624	1,9 %		131 266 515	132 297 739	1 031 225	0,8 %		-4 333 790	-4 089 051	244 738	-5,6 %		30 298 277	18 740 418	-11 557 860	-38,1 %													
564	17	17	Oulu	211 848	214 633	2 785	1,3 %		50 163 109	45 496 792	-4 666 316	-9,3 %		35 268 958	35 252 144	-16 814	0,0 %		29 399 289	17 116 093	-12 283 196	-41,8 %													
853	2	2	Turku	197 900	201 863	3 963	2,0 %		-2 342 331	-4 848 212	-2 505 881	107,0 %		-3 011 723	-2 315 627	696 096	-23,1 %		31 715 141	22 072 941	-9 642 200	-30,4 %													
179	13	13	Jyväskylä	145 887	147 746	1 859	1,3 %		-3 985 994	-6 258 754	-2 272 761	57,0 %		35 839 223	35 678 278	-160 945	-0,4 %		21 221 489	12 474 197	-8 747 293	-41,2 %													
297	11	11	Kuopio	122 594	124 021	1 427	1,2 %		-10 727 503	-10 776 465	-48 962	0,5 %		25 367 352	24 560 557	-806 795	-3,2 %		19 210 083	11 605 837	-7 604 245	-39,6 %													
398	7	7	Lahti	120 175	120 693	518	0,4 %		37 608 582	31 370 754	-6 237 828	-16,6 %		23 182 373	25 036 325	1 853 951	8,0 %		18 224 255	11 336 887	-6 887 369	-37,8 %													
609	4	4	Pori	83 205	83 106	-99	-0,1 %		-17 335 908	-18 179 680	-843 772	4,9 %		22 686 581	21 560 428	-1 126 153	-5,0 %		13 542 362	8 302 879	-5 239 483	-38,7 %													
286	8	8	Kouvola	79 429	78 880	-549	-0,7 %		-24 528 828	-26 095 952	-1 567 125	6,4 %		14 025 075	13 689 646	-335 429	-2,4 %		12 913 777	7 734 924	-5 178 852	-40,1 %													
167	12	12	Joensuu	77 513	78 062	549	0,7 %		3 650 094	1 972 756	-1 677 339	-46,0 %		23 417 809	23 117 543	-300 266	-1,3 %		12 672 879	8 178 198	-4 494 682	-35,5 %													
405	9	9	Lappeenranta	72 650	72 988	338	0,5 %		3 424 486	787 327	-2 637 160	-77,0 %		13 144 799	11 489 848	-1 654 951	-12,6 %		11 535 024	7 075 896	-4 459 129	-38,7 %													
109	5	5	Hämeenlinna	68 043	68 319	276	0,4 %		9 439 682	6 643 720	-2 795 963	-29,6 %		8 001 988	6 884 279	-1 117 709	-14,0 %		10 403 022	6 257 265	-4 145 757	-39,9 %													
905	15	15	Vaasa	67 988	68 956	968	1,4 %		-2 876 509	-2 777 057	99 452	-3,5 %		3 179 511	4 876 207	1 696 696	53,4 %		10 587 145	6 134 400	-4 452 745	-42,1 %													
743	14	14	Seinäjoki	65 323	66 160	837	1,3 %		4 529 341	5 763 315	1 233 974	27,2 %		12 299 019	11 819 093	-479 926	-3,9 %		9 891 810	5 303 946	-4 587 864	-46,4 %													
698	19	19	Rovaniemi	64 535	65 286	751	1,2 %		-9 270 431	-9 775 987	-505 555	5,5 %		16 703 201	16 484 266	-218 935	-1,3 %		9 664 296	4 951 806	-4 712 489	-48,8 %													
Tietoa aineistosta				1. Vos-laskelma				2. Vos-laskelma_€as				3a. Vos-muutos_tiivis_2024-25				3b. Vos-muutos_laaja2024-25				4a. TE-tiivis				4b. TE-laaja				5. Sote-erät				+			

Sote-laskelmamuutokset vaikutus omalla sivullaan

(kuvakaappauksessa kunnat, joissa sote-erillä eniten miinusvaikutusta asukasta kohti – eli sivua vierittämällä rinnalta löytyy myös €/as. -laskelma)

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet eli OKM-vos OPH:n sivuilla

VALTIONOSUUS/RAHOITUSSOVELLUS 2024 OPETUS- JA KULTTUURITOIMI raportti VOP6OS24 (oph.fi)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN
RAHOITUSJÄRJESTELMÄN RAPORTIT

Etusivu | Takaisin | Tulostettava pdf-versio sivusta

VALTIONOSUUS/RAHOITUSSOVELLUS 2024 *** OPETUS- JA KULTTUURITOIMI *** PVM: 24.07.2024 ***
*** RAPORTTI: VOS6SL24 ***

536

YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ
VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA (EUROA) VUODELLE 2024.

	01	02	03	04	05	06	07
	Laskennall. perusteen yksiköiden lkm	Laskennall. peruste /yksikkö	Valtionos. laskennall. peruste	Rahoi- tus%	Kokonais- rahoitus	Kokonais- rahoitus aiemmin	Kok. rah. muutos aiempaan
Koulutusmuoto							

@	004003 Laitilan kaupunki						
20052 Esiopet: pid.oppiv. 5-vuotiaat	1,0	10.065,26	10.065	100,00	10.065	10.065	0
20056 Perusop: piden. vaik.keh.vamm	5,0	33.979,16	169.896	100,00	169.896	169.896	0
20057 Perusop: muu pidennetyn oppiv.	22,0	21.201,29	466.428	100,00	466.428	466.428	0
20060 Joustavan perusopetuksen lisä	11,0	3.083,38	33.917	100,00	33.917	33.917	0
20067 Perusop: valmistava opetus	472,0	1.327,76	626.703	100,00	626.703	716.990	-90.287
20073 Perusop: valmistavan arviokorj	405,0	1.327,76	537.743	100,00	537.743	628.030	-90.287
20039 Aamu- ja iltapäivätoiminta	3.173,0	26,00	82.498	57,00	47.024	47.024	0
20013 Lukiokoulutus, nuorten oppim.	115,6	10.050,72	1.161.696	100,00	1.161.696	1.161.696	0
01981 Vakka-Suomen musiikkiopisto	12.042,0	89,34	1.075.832	57,00	613.224	613.224	0
- taiteen perusopetus							
02070 Vakka-Suomen kansalaisopisto	9.714,0	95,18	924.579	57,00	527.010	527.010	0
- vapaa sivistystyö							
02070 Vakka-Suomen kansalaisopisto	539,0	95,18	51.302	100,00	51.302	51.302	0
- kotoutumissuunnitelma							
20004 Liikuntatoiminta	8.366,0	12,00	100.392	29,70	29.816	29.816	0
20005 Nuorisotyö	2.379,0	15,00	35.685	29,70	10.598	10.598	0
20007 Kunnan omarah.osuus lukiokoul.	8.366,0	-95,37	0	100,00	-797.865	-797.865	0
20093 Kunnan omarah.osuus amm.koul.	8.366,0	-204,22	0	100,00	-1.708.505	-1.708.505	0

004003 Laitilan kaupunki	.	.	5.276.736	.	1.779.052	1.959.626	-180.574

Takaisin | Opetushallitus | Valtionosuudet | Sähköposti: valtionosuudet@oph.fi

- Kuluvan vuoden laskelma
- OKM/OPH/Kuntaliitto *El tee ennakkollista laskelmaa* – kunnan pitää itse arvioida -> kunnan sivistystoimen ja talousvalmistelijoiden yhteistyö
- Kuntaliiton valtionosuuslaskuri hyvä apuväline arviointiin
- Oppilas- ja tuntimäärien muutokset suurin vaikuttava tekijä (lukio, vammaisoppilaat, *valmistava opetus / ukrainalaiset*)

Laskelmat päivittyvät syksyn aikana vielä useampaan kertaan

- VM:n budjettiesityksessä jo hieman muuttuneita tietoja tämän hetken laskelmiin – vos-potti kasvaa sen perusteella muutamilla kymmenillä miljoonilla [Valtion talousarvioesitykset \(vm.fi\)](https://vm.fi)
- Eri laskentatekijöiden tiedot päivittyvät ripotellen (erilaiset tarkemmat taustatiedot kuten koulutustausta, työttömyys, hyte...)
- Poliittiset päätökset budjetista (hallituksen budjettiriihi, eduskunnan lopullinen talousarviopäätös)
- Seuraa siis nettipäivityksiä, talouslistaviestejä ja ole valtionosuusaktivisti myös Facebookissa: [Kuntien valtionosuusaktivistit | Facebook](https://www.facebook.com/kuntienvaltionosuusaktivistit)

Kuntien valtionosuusaktivistit

Ryhmä (Yksityinen) - 314 jäsentä

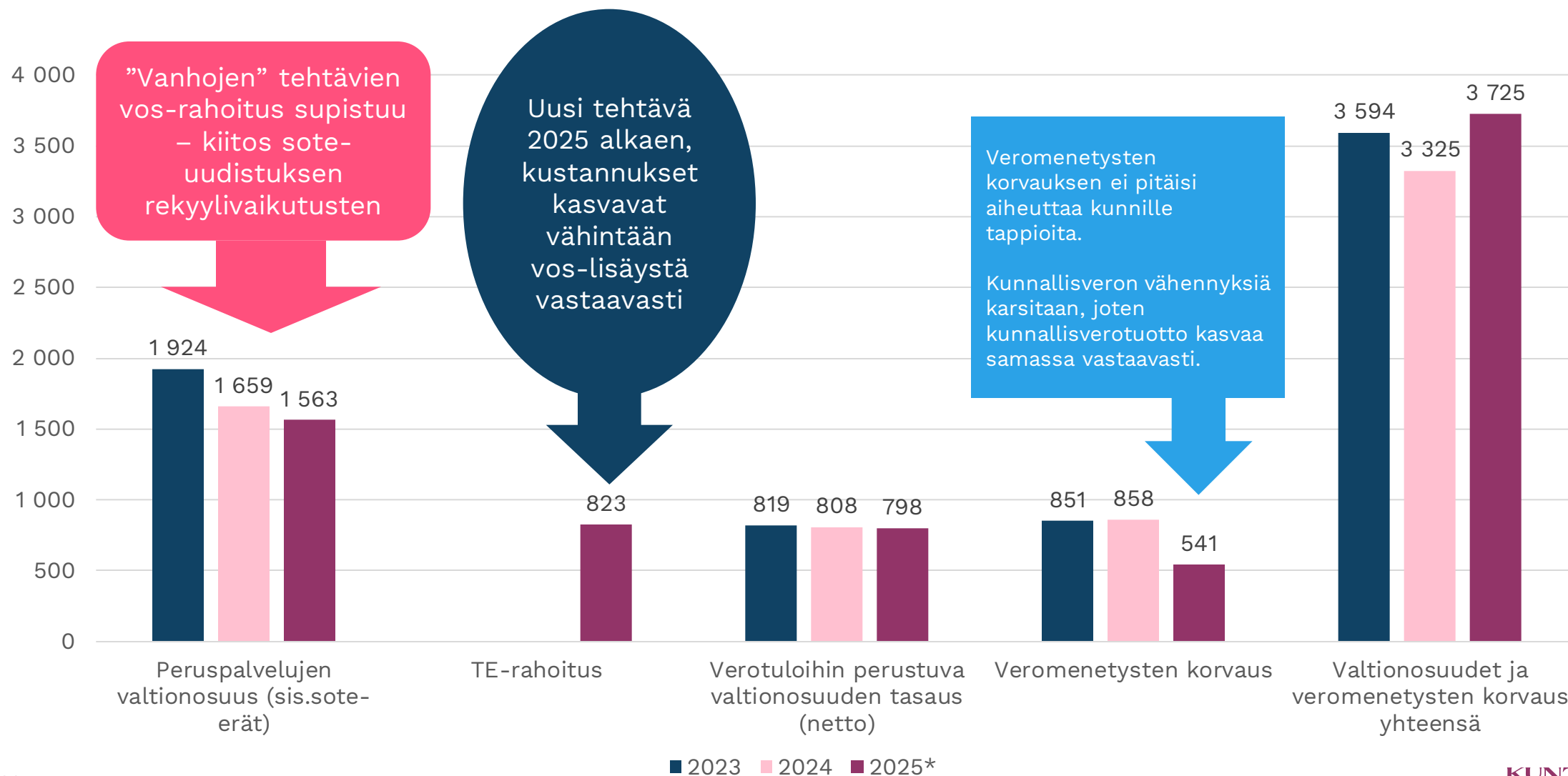
Valtionosuusmuutokset 2024-25

Näkökulmasta riippuen mahdollisuus erilaisiin tulkintoihin

- Valtionosuudet kasvavat 400 miljoonaa euroa (sis. verotulomenetysten korvaus)
- Valtionosuudet vähenevät 400 miljoonaa euroa (kun TE-vaikutus eliminoidaan)
- Valtionosuudet vähenevät 100 miljoonaa euroa (kun verotulomenetysten korvauksen muutos eliminoidaan, koska kuntatalouteen neutraali)
- Ja näiden lisäksi melkoinen määrä pienempi sinne-tänne vaikuttavia voimavarojen muutoksia, jotka ovat kuitenkin kokonaisuuden kannalta vähäpätöisiä
- Hallituksen toimet vahvistavat kuntataloutta
- Hallituksen toimista huolimatta kuntatalous tai ainakin vertailukelpoinen valtionosuusrahoitus heikkenee vuonna 2025 verrattuna tähän vuoteen sote-uudistuksen rekyyli-vaikutuksista johtuen

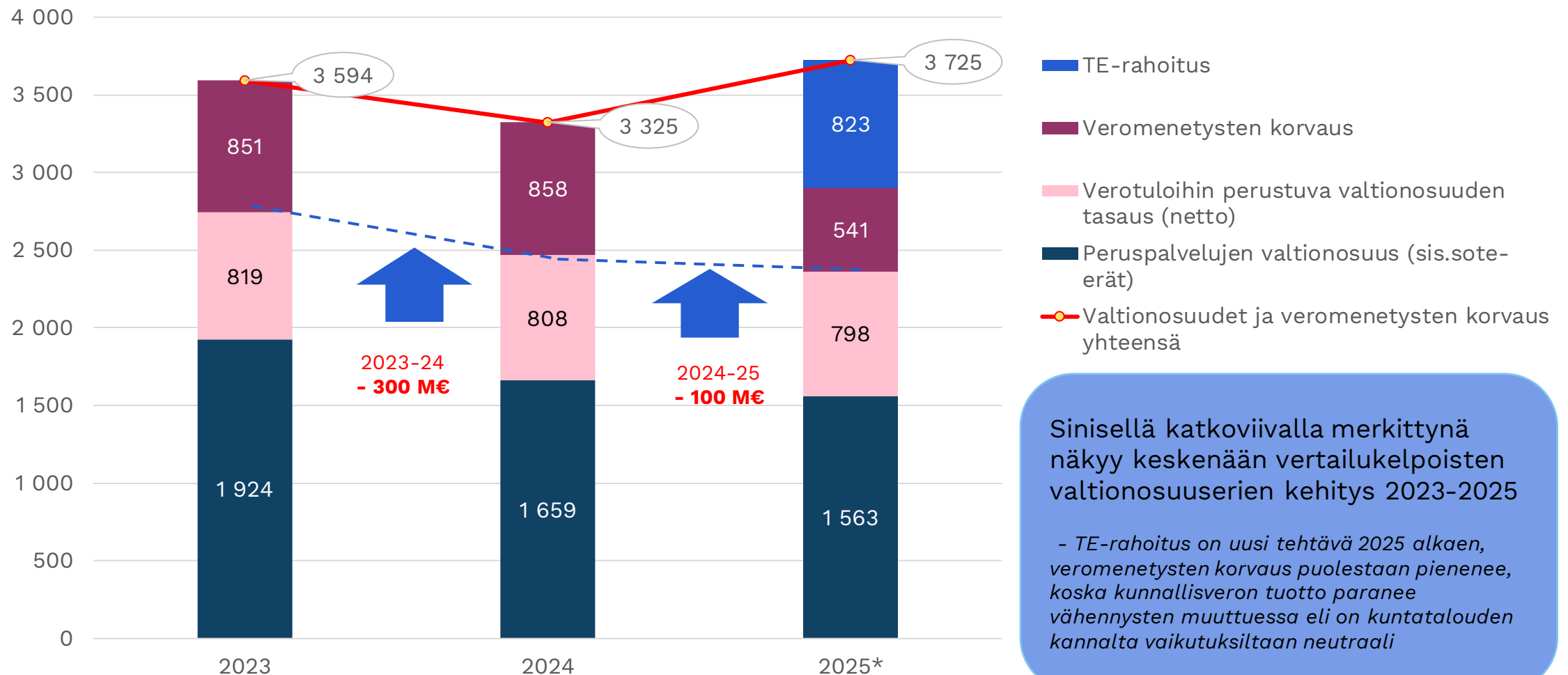
VM:n valtionosuusrahoitus 2023-25, milj. €

* Vuoden 2025 osalta VM:n ennakkollinen laskelma 27.6.2024

VM:n valtionosuudet (milj. €) 2023-25*

* Vuoden 2025 osalta VM:n ennakkollinen laskelma 27.6.2024

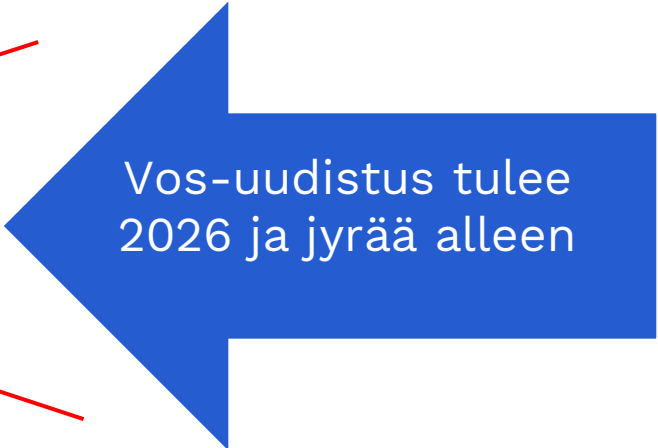

Sote-uudistuksen rekyyli-vaikutus kaikkien kuntien valtionosuuksiin 2024-28

- 2024:
 - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)
 - Kompensoidaan Black Friday –vaikutusta määräaikaisella takaisin perittävällä +192 M€ (+35 €/as.) ja lykätään vuoden 2023 takaisinperintä – takaisinperinnät jaksotetaan kolmelle vuodelle
 - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -309 M€ (-56 €/as.)
- 2025:
 - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€
 - Kompensoidaan vos-lisäyksellä +277 M€
 - Jälkikäteisperintä vuoden 2023 osalta ($1/3 * -501 \text{ M€} = -167 \text{ M€}$)
 - Jälkikäteisperintä vuoden 2024 osalta ($1/3 * -192 \text{ M€} = -64 \text{ M€}$)
 - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -455 M€
- 2026 ja 2027
 - Kuten vuonna 2025
- 2028:
 - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€
 - Vos-lisäykset +277 M€
 - Ei enää jälkikäteisperintää
 - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -234 M€

Sote-uudistuksen rekyyli-vaikutus kaikkien kuntien valtionosuuksiin 2024-28

- 2024:
 - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)
 - Kompensoidaan Black Friday –vaikutusta määräaikaisella takaisin perittävällä +192 M€ (+35 €/as.) ja lykätään vuoden 2023 takaisinperintä – takaisinperinnät jaksotetaan kolmelle vuodelle
 - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -309 M€ (-56 €/as.)
- 2025:
 - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€
 - Kompensoidaan vos-lisäyksellä +277 M€
 - Jälkikäteisperintä vuoden 2023 osalta ($1/3 * -501 \text{ M€} = -167 \text{ M€}$)
 - Jälkikäteisperintä vuoden 2024 osalta ($1/3 * -192 \text{ M€} = -64 \text{ M€}$)
 - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -455 M€
- ~~• 2026 ja 2027
 - ~~• Kuten vuonna 2025~~~~
- ~~• 2028:
 - ~~• Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€~~
 - ~~• Vos-lisäykset +277 M€~~
 - ~~• Ei enää jälkikäteisperintää~~
 - ~~• Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -234 M€~~~~

Vos-uudistus tulee
2026 ja jyrää alleen

Mikä selittää kuntani vos-muutoksia tästä vuodesta ensi vuoteen?

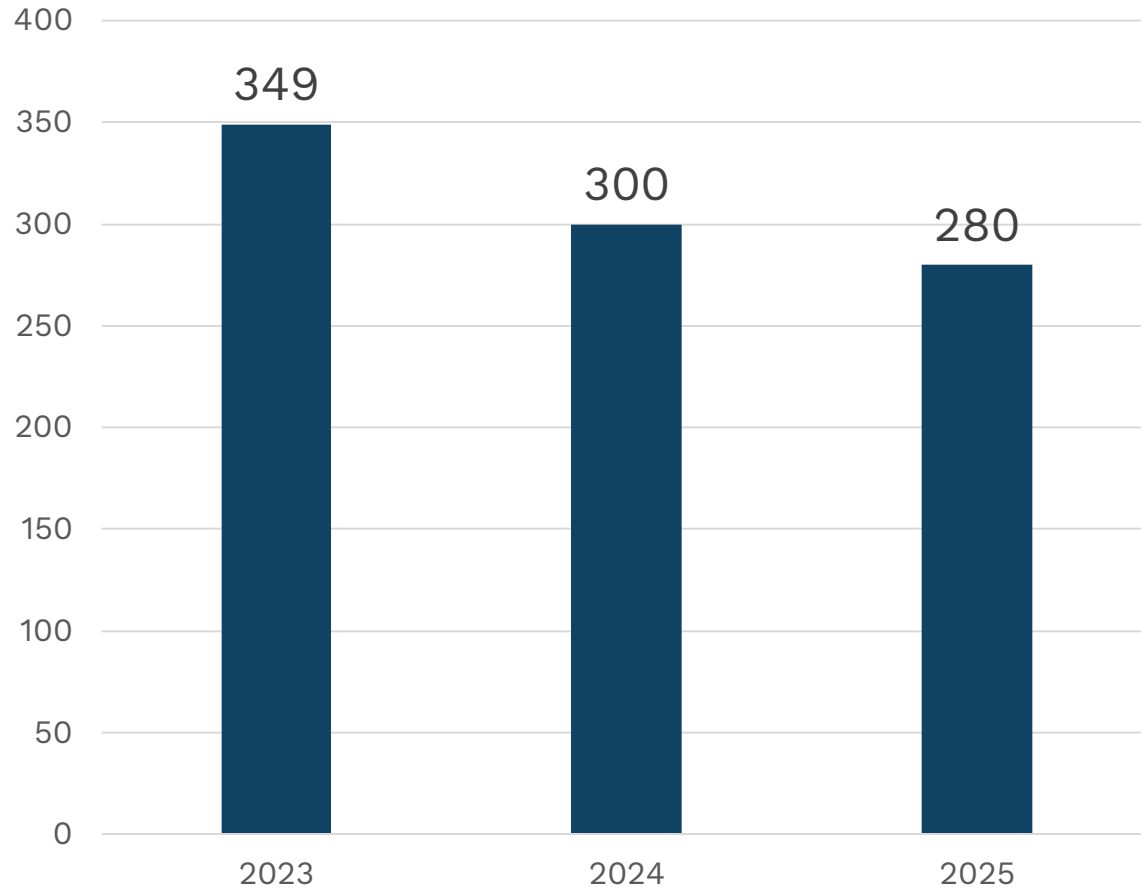
Tärkeimmät selitykset

- 1) TE-uudistus tuottaa lisää valtionosuuksia kaikille – ei kuitenkaan parantane kunnan taloudellista liikkumavaraa, koska kustannuksia tulee vähintään vos-lisäystä vastaavasti (Kuntaliiton yhteenvedosta hahmottuu lisäysvaikutus selkeästi)
- 2) Verotulomenetysten korvaus on pienentynyt – koska kunnallisveron ansiotulovähennys poistuu ja kunta saa enemmän kunnallisverotuloja – tästä ei pidä olla huolissaan, koska kunnalle rahoitusneutraali uudistus
- 3) Verotuloihin perustuva tasaus on muuttunut – jos se on vähentynyt, kunnan verotulokehitys on ollut keskimääräistä parempaa eli sekään ei pitäisi olla huono uutinen sinänsä
- 4) Peruspalvelujen valtionosuus on heikentynyt, koska sote-uudistuksen vähennykset astuvat voimaan ja 277 M€:n vos-lisäys ei kompensoi kaikkea
- 5) Lapsimäärän muutokset

Peruspalvelujen valtionosuus

€/as. 2023-25

(sis. sote-erät, mutta ei sis. TE-rahoitusta, verotuloihin perustuvaa tasausta, eikä veromenetysten korvausta)

■ Peruspalvelujen valtionosuus (ei TE-rahoitusta, tasausta, eikä veromenetysten korvausta)

- 2023-25 laskua -19,6 %
- 2023: 32 kuntaa miinuksella
- 2024: 58 kuntaa miinuksella
- 2025: 59 kuntaa miinuksella
- Vuonna 2024 on 66 kuntaa, joilla vos €/as. on suurempi kuin viime vuonna, muilla laski, niistä 69 kunnalla pudotus vähintään 200 €/as.
- Ensi vuonna vain 47 kuntaa, joilla suurempi vertailukelpoinen vos-taso kuin 2023
- 245 kunnalla tämä vertailukelpoinen vos on vuoden 2023 tasoa alempi, niistä 84 kunnalla ero on yli -200 €/as. ja 168 kunnalla yli -100 €/as.

Kuntien valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset 2025, yhteer

Tiivistelmä VM:n kesäkuun 2024 lopussa julkaisemasta ennakkollisesta laskelmasta vuodelle 2025 + OKM:n valtionosuus vuoden 2024

Kuntaliiton julkaisu 6.8.2024

Lähteet:

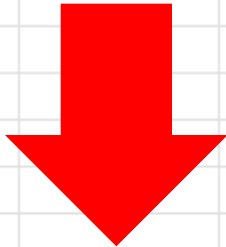
Ennakolliset valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2025 / VM kesäkuu 2024

OKM:n valtionosuusrahoitus 2024 / OPH 22.4.2024

Muutoslaskelmat Kuntaliitto / Olli Riikonen

Sarakeotsikossa oleva numero viittaa kirjanpidon tiliin, johon ko. erä kirjataan.

9 kuntaa maksaa ensi
vuonnakin oikeudesta järjestää
lakisääteisiä palveluita

Kunta- nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2023	Peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta ja verotuloihin perustuvaa tasausta	TE- uudistuksen vos-rahoitus yhteensä	5501 Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta	5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (F+G)	5890 Verotulo- menetysten korvaus	VM:n valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus yhteensä	5701 Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 2024 (ns. OKM- vos)	Kunnan valtionosuudet yhteensä (J+K)
YHTEENSÄ		5 573 310	1 562 833 575	823 117 727	2 385 951 302	798 212 737	3 184 164 039	540 500 000	3 724 664 039	33 367 036	3 758 177 572
51	Eurajoki	9 143	-5 909 830	921 156	-4 988 674	-253 788	-5 242 462	1 439 936	-3 802 526	-710 109	-4 512 635
75	Hamina	19 534	-4 784 336	3 001 548	-1 782 788	-105 872	-1 888 660	1 860 352	-28 308	-1 880 091	-1 908 399
240	Kemi	19 371	-11 260 919	3 791 150	-7 469 770	3 947 911	-3 521 858	1 834 100	-1 687 759	145 628	-1 542 131
78	Hanko	7 721	-2 593 614	1 029 687	-1 563 927	-100 281	-1 664 209	707 268	-956 941	-540 207	-1 497 148
286	Kouvola	78 880	-26 095 952	11 624 009	-14 471 944	13 689 646	-782 298	7 734 924	6 952 627	-7 997 127	-1 044 500
79	Harjavalta	6 703	-1 981 916	989 016	-992 900	-301 348	-1 294 249	645 421	-648 828	-318 524	-967 352
231	Kaskinen	1 208	-1 122 915	158 258	-964 656	-43 816	-1 008 472	136 065	-872 407	-24 650	-897 057
204	Kaavi	2 628	-1 734 848	306 268	-1 428 580	1 164 629	-263 950	449 533	185 583	-613 746	-428 163
304	Kustavi	949	-139 248	112 809	-26 438	-72 034	-98 473	147 205	48 732	-207 970	-159 238

Kuntien valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset 2025, yhteensä

Tiivistelmä VM:n kesäkuun 2024 lopussa julkaisemasta ennakkollisesta

Kuntaliiton julkaisu 6.8.2024

Lähteet:

Ennakolliset valtionosuuksien laskentatiedot 2025 / VM:n kesäkuun 2024

OKM:n valtionosuusrahoitus 2024

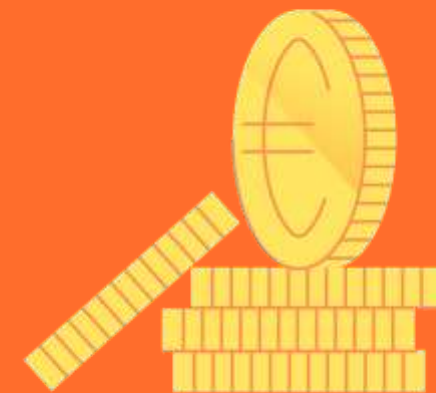
Muutoslaskelmat Kuntaliitto / Olli

Sarakeotsikossa oleva numero viittaa valtionosuiden tilin, johon korvaus maksetaan.

Vos-negatiivisuutta voi tarkastella monestakin kulmasta. Ilman verotuloihin perustuvia vos-eriä (tasaus ja verokompit) valtionosuudet jäävät pakkaselle TE-rahoituksen jälkeenkin suurella kuntajoukolla.

Kunta-nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2023	Peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta ja verotuloihin perustuvaa tasausta	TE-uudistuksen vos-rahoitus yhteensä	5501 Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta	5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (F+G)	5890 Verotulo-menetysten korvaus	valtionosuudet ja verotulo-menetysten korvaus yhteensä	kulttuuritoimen valtionosuus 2024 (ns. OKM-vos)	Kunnan valtionosuudet yhteensä (J+K)
9	YHTEENSÄ	5 573 310	1 562 833 575	823 117 727	2 385 951 302	798 212 737	3 184 164 039	540 500 000	3 724 664 039	33 367 036	3 758 857 971
11	286 Kouvola	78 880	-26 095 952	11 624 009	-14 471 944	13 689 646	-782 298	7 734 924	6 952 627	-7 997 127	-1 044 500
12	240 Kemi	19 371	-11 260 919	3 791 150	-7 469 770	3 947 911	-3 521 858	1 834 100	-1 687 759	145 628	-1 542 131
13	491 Mikkeli	51 919	-15 048 771	8 455 063	-6 593 709	11 883 110	5 289 401	5 117 882	10 407 283	1 492 455	11 899 738
14	740 Savonlinna	31 843	-10 292 096	5 161 058	-5 131 038	9 061 542	3 930 504	3 986 400	7 916 904	-1 392 811	6 524 093
15	51 Eurajoki	9 143	-5 909 830	921 156	-4 988 674	-253 788	-5 242 462	1 439 936	-3 802 526	-710 109	-4 512 635
16	609 Pori	83 106	-18 179 680	13 744 740	-4 434 941	21 560 428	17 125 488	8 302 879	25 428 366	-5 148 538	20 279 828
17	593 Pieksämäki	17 050	-5 272 695	2 724 175	-2 548 520	6 820 852	4 272 332	2 168 746	6 441 078	-1 857 975	4 583 103
18	285 Kotka	50 500	-11 014 417	8 874 713	-2 139 705	10 471 943	8 332 238	4 393 905	12 726 143	-1 286 399	11 439 744
19	75 Hamina	19 534	-4 784 336	3 001 548	-1 782 788	-105 872	-1 888 660	1 860 352	-28 308	-1 880 091	-1 908 399
20	857 Tuusniemi	2 313	-1 820 148	232 654	-1 587 495	1 257 288	-330 206	389 610	59 404	186 097	245 501
21	78 Hanko	7 721	-2 593 614	1 029 687	-1 563 927	-100 281	-1 664 209	707 268	-956 941	-540 207	-1 497 148
22	204 Kaavi	2 628	-1 734 848	306 268	-1 428 580	1 164 629	-263 950	449 533	185 583	-613 746	-428 163
23	507 Mäntyharju*	7 099	-2 190 692	917 295	-1 273 397	1 594 960	321 563	1 116 342	1 437 905	458 108	1 896 013
24	508 Mänttä-Vilppula	9 271	-2 643 019	1 430 199	-1 212 820	1 931 626	718 806	1 028 315	1 747 121	-738 807	1 008 314
25	531 Nakkila	4 966	-2 026 803	868 033	-1 158 769	2 113 919	955 149	532 702	1 487 851	-299 520	1 188 331

Valtionosuusuudistus 2026

VM:n vos-tilannekatsaus kunnille 17.6.

Verkkoseminaari: Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen tilannekatsaus -
Valtiovarainministeriö (vm.fi)

Ohjelma

Tervetuloa

Finanssineuvos, yksikön päällikkö Kati Jussila

Avaussanat

Valtiosihteeri Elina Laavi

Uusi valtionosuusjärjestelmä –mikä muuttuu?

Selvityshenkilö Arto Sulonen

VATTin alustavat tutkimustulokset ja johtopäätökset

Neuvotteleva virkamies Unna Heimberg

Demografisten tekijöiden vaikutukset kuntien palvelutarpeeseen

Selvityshenkilö Eero Laesterä

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

Finanssineuvos Markku Nissinen

TE-uudistuksen rahoitus

Neuvotteleva virkamies Unna Heimberg

Jatkoaskeleet

Selvityshenkilö Arto Sulonen

Aikataulutavoite

- **Tavoitteena ensimmäinen kokonaishahmotelma uudistuksen sisällöstä kesäkuussa 2024**
- Poliittinen käsittely kesä-syyskuussa 2024
- Lausuntokierroksella loka-marraskuussa 2024
- Jatkotyöstäminen joului-helmikuussa (ministeriryhmät, laintarkastus, lainsäädännön arviointineuvosto, kuthanek ym.)
- HE eduskuntaan helmi-maaliskuun vaihteessa 2025
- Eduskuntakäsittely maalii-kesäkuussa
- Eduskunnan vastaus kesäkuussa 2025
- Lait voimaan 1.1.2026

Valmisteluaikataulu erittäin tiukka. Kuntien bubjettivalmisteluaikataulut huomioon ottaen käsittely eduskunnassa ei voi venyä syysistuntokaudelle 2025.

Hyödynnä Rahoitusremppa-sivusto

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen | Kuntaliitto.fi

- Blogikirjoitukset
- Tausta-aineistot – mm. tasaussimulaattori
- Linkit ja päivämäärät

Hyödyllisiä taustamateriaaleja rahoitusjärjestelmän uudistamiseen liittyen
Kuntien rahoitus, kustannukset ja veroprosentit -koostetaulukko - päivitys 14.6.2024
Valtionosuuksien maantiedeläisät 2024 sekä esi- ja perusopetuksen kustannukset kunnittain ja toiminnoittain eriteltynä €/oppilas vuonna 2022 (.xlsx) - päivitys 12.4.2024
VM:n ja OKM:n valtionosuudet 2024 koko maa laskentatekijöittäin eriteltynä € ja €/asukas (.xlsx) - tarkistuspäivitys 12.4.2024
VM:n valtionosuuslaskelma 2024 jatkojalestettuna, tiedot myös €/asukas (.xlsx) - täydennyspäivitys 12.4.2024
OKM:n valtionosuuslaskelma 2024 jatkojalestettuna, tiedot myös €/asukas (.xlsx)
Väestönmurros ja perusopetus - Kuntaliiton tiedote ja diapaketti koululaisikäluokkien pienenemisestä 17.3.2024 - linkitys 28.3.2024
Kuntien verorahoituksen muutos 2022-23 ja valtionosuudet - diapaketti 24.2.2023 (.pdf) - linkitys 28.3.2024
Näkökuomia ja vertailutietoja rahoitusuudistukseen -diapaketti (.pdf) - päivitys 30.1.2024
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2024 ja sen simulointilaskuri (.xlsx)
Kiinteistöverot 2023 rakennustyyppittäin - tarkemmassa tarkastelussa voimalaitosverot (.xlsx)
Kuntaliiton valtionosuuslaskelmasivut (sivulinkki)

Merkittäviä päivämääriä

- Hallituksen budjettiriihi 3.-4.9.
- Taloustorstai-extra keskiviikkona 4.9. klo 10 – 11.30 - VATT:n Teemu Lyytikäinen esittelee tutkimustuloksia
- Kuntamarkkinat 18.-19.9.
- Harkinnanvaraisen hakuaika päättyy 24.9.
- Vos-uudistus lausuntokierroksella lokamarraskuussa

Ollaan yhteyksissä

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija

Elinvoima ja talous –yksikkö, kuntataloustiimi

olli.riikonen@kuntaliitto.fi

Puh. 050 477 5619

www.kuntaliitto.fi

TALOUSHALLINNON KOULUTUSTARJONTAA 2024

- ❖ Tapahtumat
- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Tilinpäätöspäivät
- ❖ Webinaarit
- ❖ Verkkokurssit

FCG●

Oppimismahdollisuuksia

TAPAHTUMAT

Laskentafoorumi 2024 (fcg.fi)

- 10. - 11.10.; Helsinki, lähi- ja etätapahtuma

KOULUTUSOHJELMAT

Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma 2024 - 25 (fcg.fi)

- 3.10. – 6.6.

Vinkkaa kollegalle

4.9: Taloustaitoa hankeasiantuntijoille (fcg.fi)

5.9: Taloustaitoa kuntien ja kuntayhtymien esihenkilöille (fcg.fi)

✓ TIETOA

✓ TAITOA

✓ NÄKEMYSTÄ

Talous ja rahoitus | FCG

Koulutus- ja
tapahtumapalvelut

Oppimismahdollisuuksia

WEBINAAREJA

- 10.9. [Kunta-alan kirjanpitäjien ajankohtaispäivä \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 10.9. [Takaisinperintälaki tulee - onhan organisaationne tietoinen ja valmistautunut \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 12.9. [Kestävä kehitys kunnissa: Budjetointi ja tiedolla johtaminen \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 9.-10.10. [Arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiä \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 29.10. [Robotiikka ja tekoäly kunnan taloushallinnossa \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 5.11. [Kuntien ja hyvinvointialueiden talousraportoinnin ajankohtaispäivä \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)
- 13.11. [Kunnan verotulot ja valtionosuudet \(fcg.fi\)](https://fcg.fi)

✓ TIETOA

✓ TAITOA

✓ NÄKEMYSTÄ

[Talous ja rahoitus | FCG](https://fcg.fi)
[Koulutus- ja](https://fcg.fi)
[tapahtumapalvelut](https://fcg.fi)

Oppimismahdollisuuksia

TILINPÄÄTÖSPÄIVÄT (valmistautuminen ja laatiminen)

Konsernitilinpäätöksen laatimisen peruskurssi (fcg.fi)

- 1.-2.10.

Konsernitilinpäätöksen erityiskysymyksiä (fcg.fi)

- 5.-6.11.

Kuntien ja hyvinvointialueiden liikelaitosten tilinpäätöspäivä (fcg.fi)

- 12.11.

Kuntien ja hyvinvointialueiden osakeyhtiöiden tilinpäätöspäivä (fcg.fi)

- 13.11.

Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöspäivä (fcg.fi)

- 20.11.

Ammattikorkeakoulujen tilinpäätöspäivä (fcg.fi)

- 21.11.

Kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöspäivät (fcg.fi)

- 9.-10.1.25

✓ TIETOA

✓ TAITOA

✓ NÄKEMYSTÄ

Talous ja rahoitus | FCG

Koulutus- ja
tapahtumapalvelut

Kuntatalouden verkkokurssit

LISÄTIEDOT:

[Digikanava | FCG Koulutus- ja tapahtumapalvelut](#)

FCG.

**Seuraava
Taloustorstai
26.9.2024
klo 9.30**

Tervetuloa!

